Vidék Magazin

Country Magazine

Migrációs stratégia
Elkésett brüsszeli tervek

A népszavazás tétje
Megakadályozhatja a betelepítést?

Maradj talpon a Vitaforttal
Jubileumi találkozó és jövőkép

Ha nyár, Visegrád!
XXXII. Palotajátékok extra

Megjósolhatatlan következmények

Interjú Navracsics Tiborral

VI. évfolyam I 2016. június-július • www.videkmagazin.hu
Ára: 2200 Ft I Előfizetőknek: 2000 Ft I Külföldön: 8 €, 36 Lei, 840 Dinar

LILLRÓD FILM

A LOVASÍJÁSZ

KASZÁS GÉZA FILMJE

NEM AZ ŐSÖKET KELL KÖVETNI, HANEM AZT, AMIT AZ ŐSÖK KÖVETTEK

A LILLRÓD FILM BEMUTATJA „A LOVASÍJÁSZ" KASZÁS GÉZA FILMJE
KASSAI LAJOS, OBRUSÁNSZKI BORBÁLA, UCSIRALTU, WULAN, A KASSAI ISKOLA TANÍTVÁNYAI
HELYSZÍNI HANGFELVEVŐ BUKOVSZKY FERENC HANGMÉRNÖK MAJOR CSABA TECHNIKAI RENDEZŐ, B KAMERA OPERATŐR TISZEKER DÁNIEL OPERATŐR PATAKI ÁDÁM VÁGÓ MÉSZÁROS ATTILA ZENE GULYA RÓBERT PRODUCER KASZÁS GÉZA FORGALMAZÓ ANJOU LAFAYETTE

JANUÁR 21-TŐL A MOZIKBAN

WWW.ALOVASIJASZ.HU

Hat éven aluliak számára nem ajánlott 6

A civilizáció ára

A Nagy Károly frank császárról (747-814) elnevezett nemzetközi díjat az európai egyesítésben kiemelkedő érdemeket szerző személynek vagy intézménynek ítélik oda 1950 óta minden évben. Az idén Ferenc pápa kapta az elismerést. A korábbi kitüntetettek között van például Martin Schulz, Herman Van Rumpoy és Angela Merkel is.

Napjaink egyik legnagyobb globális kihívása a menekült-kérdés: mit kezdjen a migránsokkal Európa. Sok válasz van erre a kérdésre és ezek között csak egy a magyar kormányé. A magyar kormány menekültekkel szembeni kiállása tematizálja az európai és a hazai közéletet. Amikor valaki a politikában tematizál, azt arra értik, hogy az adott politikai szereplő határozza meg azt, mi legyen a közbeszéd tárgya. Ezt általában úgy csinálják, hogy bedobnak egy látványos témát, ami eltereli a figyelmet a valóban fontos témákról. Európa tehetetlensége, a migráns-kérdésre eddig adott rossz válaszai mellett azonban ezúttal nem erről van szó.

Az Európai Unió ugyanis látványos feledékenységben szenved. Elhinni is nehéz, hogy Nagy Károly frank császárról elnevezett Károly-díjat kapott Jean-Claude Juncker után Martin Schulz, majd Ferenc pápa is, Európa ugyanakkor láthatóan komolyan veszi, hogy munkaerő-gondjait a képzetlen menekült-tömegek fogják megoldani. A keresztyén Európa ugyanis Nagy Károlynak köszönheti a létét: 732-ben Poitiers alatt ő állította meg a szaracénok előrenyomulását. Ha nem védi meg akkor Európát a muszlimoktól, nem alakulnak ki azok az európai értékek, amik oly' vonzóak mindenki számára a világon, s amelyek nyomán az Egyesült Államok is létrejött.

A magát civilizáltnak tartó, s erre az értékére büszke Európa ugyanakkor látnivalóan nem tud mit kezdeni a tőle eltérő világfelfogású, kulturális és vallási téren is más menekültekkel. Mert nem győzni akar, hanem asszimilálni. Úgy akar asszimilálni, hogy közben nem tud mit kezdeni azzal: a muszlim nem szereti a felebarátját, de mecsetek emelkednek a nyugati nagyvárosokban. Nem tud mit kezdeni azzal sem, hogy képzetlen tömegekből nem lehet gazdaságot építeni. És nem tud mit kezdeni a terrorral. A brüsszeli szalonokban mégis változatlanul alapértéknek tartják a civilizált viselkedést, átérezve, hogy Európa végül is ettől is Európa. A provinciákban azonban más a helyzet. Más volt a Római Birodalom idejében is, aztán Marcus Aurelius elkezdte betelepíteni a barbárokat.

Tóth László Levente
alapító-főszerkesztő

Tartalom
Index

Vidék Magazin
Az ország magazinja

5. Menekültügyi reform
Brüsszeli tervek a legális és biztonságos Európába jutásra

8. Az EU és a csempészek
„A migrációs válság ellen nincs csodaszer”

9. Menekültek, munka, állás
Mindenki számára előnyös helyzetre van szükség

11. Migrációs stratégia
Terv és reform

14. Megjósolhatatlan következmények
Interjú Navracsics Tiborral

16. A népszavazás tétje
Megakadályozhatja a telepítést?

18. Lejtőn a munkaerő
Külföldre mennek vagy „csak” eltűnnek a rendszerből

20. Önzőség kora
Interjú Jacob Pouschterrel

22. A csok hatása
Áremelkedés az építési piacon

23. Tudatos házépítés?
Amikor a tető „dolgozik”

24. Előrejelzés 2016-ra
A GKI prognózisa

27. Forradalmi zöldenergia
Hogyan támogatnák?

29. Költözik az EU-ban?
A papírokat mindenhol elfogadják

30. Magasra tett léc
Együttműködik az EU és Kína

32. Gazdaprognózis
A BB Agrár Gazdasági Indexe

36. Maradj talpon a Vitaforttal
Jubileumi találkozó és jövőkép a vezető takarmánygyártónál

42. Kamocsay Ákos 70 éves
Készül a Nemzeti Borstratégia

44. Ösztöndíjjal Amerikába
Tanulmányi labor Gödöllőn

45. Tojást venni kilóra
Kereskedői szabályok

46. Online repjegyek
Hasznos tippek a vásárláshoz

48. Ha nyár, Videgrád!
Palotajátékok, jubileum, extra

Alapító-főszerkesztő: Tóth László Levente

Telefon: +36-70/420-3456

E-mail: videkmagazin@gmail.com

Web: www.videkmagazin.hu

Kiadó: NEWSPAPERS MEDIA GROUP

Kiadó postacíme: 1580 Budapest, Pf. 176

Kiadásért felel: a kiadó vezetője

Szerzők: Athanasios Krizostom, Bártfai Balázs, Chiang Kuo, Czinka Emese, Fazekas Hunor, Kiss Kornélia, Max Roseman, Németh Jenő, Tóth László Levente, Ungvárnémeti Tóth László, Zentai Péter

Fotók: Európai Parlament, Fikció Fényképműhely, Illyés Tibor, Kertész Gábor, Komka Péter, Mózer Mária, Tóth László Levente, Újvári Sándor, PR Corto, Vidék Magazin

Címlapfotó: Európai Parlament

VI. évfolyam
2016. június-július

ISSN: 2062-4905

Megjelenik: havonta

Terjeszti: a kiadó

Még csak formálódik az európai menekültügyi rendszer reformja

BRÜSSZELI TERVEK A LEGÁLIS ÉS BIZTONSÁGOS EURÓPÁBA JUTÁSRA

Az Európai Bizottság elindította a közös európai menekültügyi rendszerre vonatkozó reformfolyamatot, amelynek keretében javaslatokat terjeszt elő. A terror árnyékában méltányos és fenntartható közös menekültügyi politika megalkotása a cél.

Írta: Max Roseman

A migránsok és menedékkérők nagymértékű és ellenőrizetlen beáramlása nem csak számos tagállam menekültügyi rendszerét helyezte nyomás alá: a közös európai menekültügyi rendszer egészét is. Az érkezések száma és koncentrációja rávilágított a dublini rendszer hiányosságaira, mely alapvetően az első szabálytalan belépési pont alapján határozza meg a menedékjog iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállamot. Súlyosbította a problémát, hogy a menedékkérőkkel szembeni bánásmód tagállamonként eltérő.

Az Európai Bizottság (EB) menekültügyi reformjavaslatai között az első a tagállamok közötti elosztás méltányos és fenntartható rendszerére vonatkozik. A második a menekültügyi eljárások és normák további harmonizációja, hogy Európa-szerte egyenlő feltételek jöjjenek létre és mérséklődjenek azok az ösztönző tényezők, amelyek a szabálytalan „másodlagos mozgások" csökkentésére irányuló intézkedésekhez vezetnek. A harmadik az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal (EASO) megbízatásának kiterjesztése. Az EB továbbá az Európába irányuló legális migráció biztonságos és jól kezelt lehetőségeit biztosító intézkedéseket dolgoz ki.

Az Európai Bizottság dolgozik azon, hogy a menekültügyi és migrációs kérdésekben összehangolt európai válaszintézkedések szülessenek. Az EB elnökeként Jean-Claude Juncker migrációs biztost nevezett ki: Dimitrisz Avramopulosz felelős az új migrációs politika kialakításáért, Frans Timmermans első alelnök koordinációja mellett. Tavaly május 13-án az EB az európai migrációs stratégiával felvázolta, hogyan kezeljék az elhúzódó válsághelyzet kihívásait, és biztosítsák az EU-nak a migráció közép- és hosszú távon történő hatékonyabb kezeléséhez szükséges valamennyi eszközt.

„A menekültügyi válsággal felszínre kerültek közös európai menekültügyi rendszerünk hiányosságai. Semmi kétség nem fér hozzá, hogy a védelemre szorulóknak továbbra is biztosítani kell a védelmet, és nem szabad arra kényszerülniük, hogy életüket az embercsempészek kezébe adják" – nyilatkozta Frans Timmermans első alelnök. Véleménye szerint a jelenlegi rendszer nem fenntartható. Az eltérő nemzeti megközelítések alkalmazása kedvezett a menedékkérelem több tagállamban történő benyújtásának és az irreguláris migrációnak, míg az elhúzódó válság során egyértelműen kirajzolódott, hogy a dublini szabályok túl nagy felelősséget rónak a tagállamok egy kis csoportjára. „Haladéktalanul alkalmaznunk kell a jelenlegi jogszabályokat a helyzet stabilizálása érdekében. Ezen túlmenően a jövőre nézve egy fenntartható rendszert kell kialakítanunk, amely közös szabályokon, méltányosabb felelősségmegosztáson és a védelemre szorulók számára az EU-ba jutás biztonságos és legális lehetőségeinek megteremtésén alapul."

Dimitrisz Avramopulosz, a migrációs ügyekért és az uniós belügyekért felelős biztos szerint a személyek mobilitása a XXI. század szükségszerű velejárója lesz. Európának szilárd és hatékony közös európai menekültügyi rendszert kell létrehoznia, amely a dublini szabályokra is kiterjed és méltányos valamennyi tagállamra, uniós polgárra, migránsra és származási, illetve tranzitországra nézve. „Amellett, hogy az EU továbbra is befektet munkaerejének fejlesztésébe és a munkanélküliség kezelésébe, az emberek számára az EU-ba való – akár védelem, akár munkavégzés céljából történő – belépést lehetővé tevő legális és biztonságos lehetőségeket is bővítenünk kell. Európának vonzó célponttá kell válnia a külföldi szakemberek számára, akik hozzájárulhatnak az uniós gazdaság növekedéséhez. Ezekre a reformokra az Európába irányuló és az Európán belüli szabálytalan áramlások visszaszorítása, valamint külső határaink védelme érdekében hozott intézkedések kiegészítése céljából van szükség. Számos uniós közösség és város számára egyre meghatározóbb elemmé válik a sokféleség – fel kell tehát karolnunk és erényt kell kovácsolnunk belőle az innovatív integrációs politikák érvényesítése révén."

Az EB öt olyan kiemelt területet azonosított, ahol a közös európai menekültügyi rendszer javításra szorul.

Az első a menedékkérőkért felelős tagállam meghatározására szolgáló, fenntartható és méltányos rendszer kialakítása: a tömeges érkezések

hatékonyabb kezelése és a felelősség méltányos megosztásának biztosítása érdekében az EB javaslatot tehet a Dublini Rendelet módosítására: a rendeletet ésszerűsítéseére és méltányossági korrekcióra, vagy egy elosztási kulcson alapuló új rendszer bevezetésére.

A második a konvergencia fokozása és a menedékkérelem több tagállamban történő benyújtásának visszaszorítása. Az EB a menekültügyi eljárások további harmonizációjára irányuló javaslatot kíván előterjeszteni, hogy unió-szerte humánusabb és egyenlő bánásmódot biztosítson, s gyengítse azokat a tényezőket, amelyek alapján az emberek csupán a tagállamok egy kis csoportját találják vonzó célpontnak. Az EB két új rendeletre irányuló javaslatot terjeszthet elő, amelyek felváltanák a menekültügyi eljárásokról szóló irányelvet, illetve a kvalifikációs irányelvet. Javaslatot dolgozhat ki a befogadási feltételekről szóló irányelv célirányos módosítására is.

A harmadik az EU-n belüli másodlagos migrációs mozgás megakadályozása. Azért, hogy ne kerüljön sor a dublini rendszerrel való visszaélésekre és a menedékkérelem több tagállamban történő benyújtására, az EB további ellenösztönzőkre és szankciókra vonatkozó javaslatokkal állhat elő. A regisztrációt, az ujjnyomatvételt és a menedékkérőnek kijelölt uniós tagállamban való tartózkodást egyes jogok biztosításának feltételévé tehetik.

A negyedik terület az EU menekültügyi ügynökségének új megbízatása: Az EB javasolhatja, hogy az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal új szakpolitikai végrehajtási és megerősített operatív szerepet tölthessen be. Ez kiterjedhet a megreformált dublini rendszer elosztási mechanizmusának működtetésére, az uniós menekültügyi szabályok tagállamok általi betartásának felügyeletére, a hiányosságok orvoslására szolgáló intézkedésekre, valamint a szükséghelyzeti operatív intézkedések végrehajtására vonatkozó kapacitás megteremtésére.

Az ötödik az Eurodac rendszer megerősítése. A megreformált dublini rendszer alkalmazásának előmozdítására a bizottság javaslatot tehet a rendszer kiigazítására, hatókörének bővítésére is az irreguláris migráció elleni küzdelem érdekében, az ujjnyomatadatok megőrzésének és megosztásának javításához, valamint a visszatérés támogatásához.

Jean-Claude Juncker választási kampánya keretében 2014 áprilisában, Máltán öt pontból álló migrációs tervet mutatott be, amelyben nagyobb politikai elkötelezettség tanúsítására szólította fel Európát a legális migráció kérdését illetően. Eszerint az EU-nak a nemzetközi közösség megosztott felelősségvállalása jegyében lehetővé kell tennie a nemzetközi védelemre szoruló személyek számára, hogy rendezett, jól kezelt, biztonságos és méltó módon érkezzenek az unióba. Emellett meg kell erősíteni az EU helyzetét, hogy egy proaktív munkaerő-migrációs politika érvényesítése révén képes legyen áthidalni a szakember-, illetve készséghiányt és kezelni a demográfiai kihívásokat.

Az EB számos intézkedésen dolgozik az Európába irányuló legális migráció lehetőségei és az integrációs szakpolitikák összefüggésében. A strukturált áttelepítési rendszerrel kapcsolatban a bizottság kidolgozza az EU áttelepítési politikájának keretét alkotó javaslatot. Ez közös uniós szabályokat határoz meg a befogadás és az elosztás, az áttelepített személyek számára biztosítandó státusz, a pénzügyi támogatás és a másodlagos migrációs mozgást visszaszorító intézkedések tekintetében. A magasan képzett harmadik országbeli állampolgárok befogadási feltételeinek rugalmasabbá tételét, befogadási eljárásainak javítását és jogainak kiterjesztését magában foglaló megközelítéssel megerősíthető a kékkártya-rendszer uniós szintű rendszerként betöltött szerepe. Előtérben vannak az olyan innovatív vállalkozók vonzását és támogatását célzó intézkedések, akik hozzájárulhatnak a gazdasági növekedés fellendítéséhez és a munkahelyteremtéshez.

A legális migrációra vonatkozó hatályos szabályok REFIT-értékelése a harmadik országbeli állampolgárok különböző kategóriáinak EU-ban való tartózkodására, munkavállalására, továbbtanulására vonatkozó szabályok ésszerűsítését és egyszerűsítését célozza. A harmadik országokkal folytatott szoros együttműködés a migrációval kapcsolatos általános megközelítés keretében megvalósuló szakpolitikai párbeszédek és operatív együttműködés részeként a migrációs áramlások hatékonyabb kezelését szolgálja. Az EB emellett kidolgozza az integrációra vonatkozó uniós cselekvési tervet.

Vidék Magazin
Az ország magazinja

Az EP lépne az embercsempészek ellen

„A MIGRÁCIÓS VÁLSÁG ELLEN NINCS CSODASZER..."

Egy központosított menekültügyi rendszerben az Európai Unió jobban tudná kezelni a menekültek és migránsok érkezését – szögezi le az Európai Parlament állásfoglalása, amely a harmadik országokból érkezők számára legális és biztonságos beutazási lehetőségeket kér, hogy ne kelljen csempészekre bízva kockára tenni az életüket.

Írta: Athanasios Krizostom

Az Európai Parlament (EP) nem kötelező érvényű állásfoglalása elismeri, hogy az Európai Unió (EU) menekültügyi rendszere képtelen megbirkózni a migránsok és menedékkérők egyre növekvő számával, ezért a dublini szabályok radikális átalakítását szorgalmazza. A javaslat szerint a menekültügyi kérelmeket egy központi rendszerben kellene begyűjteni és szétosztani. A tagállami kvótákat is magában foglaló rendszer az úgynevezett hotspot-okra épülne, az Európába érkező menekülteket ugyanis innen osztanák szét.

A Roberta Metsola (EPP, Málta) és Kashetu Kyenge (S&D, Olaszország) által jegyzett állásfoglalási indítványt 459 igen szavazattal, 206 ellenében, 52 tartózkodás mellett fogadták el. Az Európai Bizottság (EB) a Dublin III rendelet (ez a jogszabály állapítja meg, hogy melyik állam felelős a menedékkérelmek elbírálásáért) átalakításának lehetőségét mérlegeli. „A migrációs válság kapcsán nincs csodaszer. Nincs szükség több sürgősségi intézkedésre, a jövőre nézve fenntartható megoldások kellenek" – mondta Roberta Metsola.

„A migrációs helyzetet meg kell oldani, nem harcolni ellene" – tette hozzá Kashetu Kyenge, hangsúlyozva, hogy az európai megoldásnak szolidaritáson és a felelősség megosztásán kell alapulnia. Az EP hangsúlyozza, hogy a mostani menekültügyi rendszer nem veszi kellőképpen figyelembe az EU külső határain található országokra nehezedő migrációs nyomást. A képviselők olyan változtatásokat sürgetnek, amelyek nagyobb szolidaritást, igazságos viszonyokat, megosztott felelősséget, illetve a menedékkérelmek gyors elbírálását biztosítják.

A határozat felszólítja a tagállamokat, hogy a menedékkérők azonnali áthelyezése kapcsán tartsák magukat vállalt kötelezettségeikhez, hiszen a Görögországban és Olaszországban áthelyezésre váró 106 ezer menedékkérő csupán töredéke került át ténylegesen más uniós országba. A menekültek letelepítése kapcsán a képviselők szerint mindenképp „kötelező érvényű törvényhozási megközelítésre" van szükség. Az EP képviselők új, uniós szintű visszafogadási megállapodásokat követelnek, amelyek ténylegesen felülírják a tagállamok közötti, illetve a harmadik országokkal kötött kétoldalú megállapodásokat. Továbbra is kitartanak továbbá amellett, hogy a migránsokat csak abban az esetben szabad visszaküldeni egy másik országba, ha az adott állam számukra biztonságos.

Menekültek, munka, állás

A KÖR NÉGYSZÖGESÍTÉSE: MINDENKI SZÁMÁRA ELŐNYÖS HELYZETRE VAN SZÜKSÉG

Ha a befogadó országokban engedik dolgozni a menedékkérőket és menekülteket, az segít helyreállítani emberi méltóságukat, másrészt enyhíti a központi költségvetés terheit, hiszen ezek az emberek adófizetők lesznek – olvasható az Európai Parlament nem kötelező érvényű állásfoglalásában. A dokumentum szerint a befogadás során nagy hangsúlyt kell fektetni a nyelvtanulásra és figyelemmel kell lenni a helyi, különösen a fiatalkori munkanélküliségre.

Írta: Athanasios Krizostom

A Brando Benifei (S&D, Olaszország) által jegyzett szöveg szerint a tagállamok között jelentős eltérések vannak a nemzetközi védelemre irányuló kérelmek feldolgozása és a munkaerő-piaci feltételek között, ahogy a menekültek kora, végzettsége, készségei és képességei is különböznek. Az Európai Parlament (EP) az állásfoglalást 486 igen szavazattal, 189 ellenében 28 tartózkodás mellett fogadta el.

A menekültek társadalmi befogadásának dinamikus, kétirányú folyamatnak kell lennie, ahol mindenkinek megvannak a jogai és kötelességei és ahol a folyamat önszabályzó módon alkalmazkodik a valós helyzethez – vélik a képviselők.

Igen az állásokra, nem a bérdömpingre

A menekültek és menedékkérők számára a hozzáférés megkönnyítése a lakhatáshoz, az egészségügyi szolgáltatásokhoz, az oktatáshoz, a szociális védelemhez és a munkaerőpiachoz fontos szerepet játszik emberi méltóságuk és önértékelésük helyreállításában és lehetővé teszi számukra, hogy önfenntartók és gazdaságilag függetlenek legyenek. Az EP képviselők szerint a menekültek gyors önállósodása érdekében fontos korán és tisztességesen felmérni készségeiket és elismerni, érvényesíteni képesítéseiket.

Mivel néhány tagállamban és régióban a fiatalkori és tartós munkanélküliség még mindig riasztóan magas, a menekültekre és a menedékkérőkre irányuló intézkedéseknek nem szabad olyan pénzügyi forrásokat felhasználniuk, amelyeket más hátrányos helyzetű csoportokra irányuló programokra szántak. A képviselők elutasítják, hogy a menekültek számára külön munkaerőpiacot hozzanak létre és támogatják, hogy a mindenkori nemzeti minimálbér a menekültekre is érvényes legyen.

Nyelvtanulás és idegengyűlület

A nyelvtudás megszerzése meghatározó szerepet játszik a menekültek sikeres beilleszkedésében. A képviselők azt ajánlják a tagállamoknak, hogy alakítsanak ki olyan nyelvi képzést, amelyben az általános és szakmai nyelv oktatása szorosan kapcsolódnak egymáshoz.

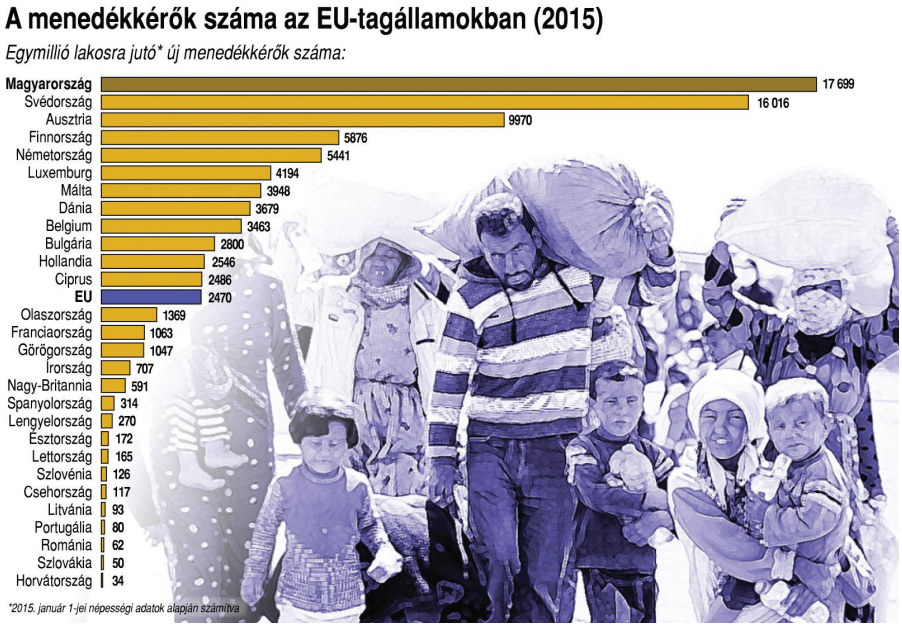

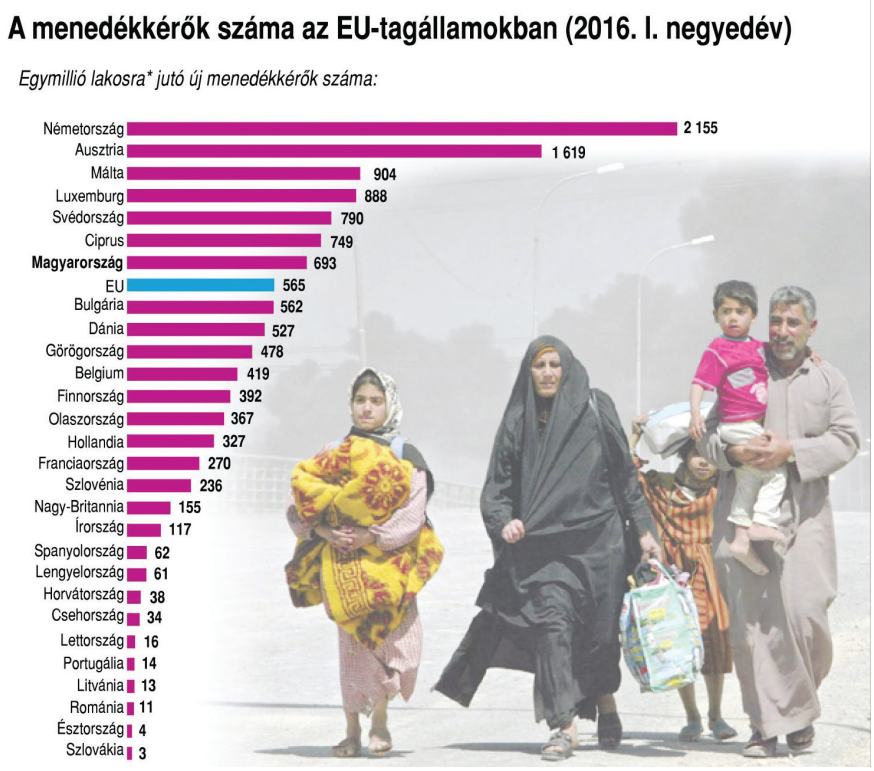

Az állásfoglalás hangsúlyozza, hogy fokozni kell a diszkrimináció minden formája, így az idegengyűlölet és a rasszizmus elleni küzdelemre irányuló erőfeszítéseket, ugyanakkor a menekülteknek hozzáférést kell biztosítani orientációs tanfolyamokhoz, ahol átfogó képet kapnak az alapvető uniós jogokról és értékekről.

Reagálások

Kósa Ádám (EPP-Fidesz/KDNP) pártcsaládja eszméit feledve úgy reagált az állásfoglalásra, hogy „a baloldali többség újra színt vallott: az EU-s álláskeresőkkel szemben a migránsokat akarja előnybe részesíteni; a demográfiai kihívás kapcsán a gyermekvállalás és a családok támogatása helyett a bevándorlást támogatja. Az EU-ban 21 millió munkanélküli van, sokan fiatalok. A kényszerbetelepítés az ő kilátásaikat csökkenti. A Fidesz-KDNP ezt a politikát nem tudja támogatni."

„A háború és pusztítás elől menekülők befogadásának költségeit az EU fedezi. Így nekünk ez pénzbe nem, csak csipetnyi emberségbe, kis türelembe és elfogadásba kerül. A vásár kettőn áll: a menekülteknek meg kell tanulniuk a fogadó állam nyelvét, nekünk pedig oktatásban, egyenlő lehetőségek megteremtésében kell oroszlánrészt vállalnunk" – hangsúlyozta ugyanakkor nem meglepően Molnár Csaba (S&D, DK).

Niedemüller Péter (S&D, DK) úgy vélte: „az európai polgárok érdeke, hogy az Európába érkezett menekültek minél gyorsabban elhelyezkedjenek a munkaerőpiacon, és adófizető polgárrá váljanak. Ez jó a gazdaságnak, újabb munkahelyeket teremt, és növeli a sikeres társadalmi integrációjuk esélyét is. A foglalkoztathatóság szempontjából döntő az oktatás, képzés és nyelvoktatás szerepe, erre különösen nagy gondot kell fordítani.

„A jelentés azon az illúzión alapul, hogy a bevándorlók integrálhatók az európai társadalomba, kultúrába. Számukra lakhatást, képzést, szociális védelmet és egészségügyi ellátást, a munkaerő piacon preferált elhelyezkedést kíván biztosítani. Ez az állampolgárainkkal szembeni diszkrimináció – ami a kvóta megtagadás büntetési tétele szerint migránsonként öt évre 78 millió forintba kerülne – elfogadhatatlan" – hangsúlyozta ugyanakkor Balczó Zoltán (Független).

Morvai Krisztina (Független) pedig arra hívta fel a figyelmet, hogy „az Európai Parlament Brexit utáni első rendes plenáris ülésén nyoma nincs a britek kilépése okozta sokknak. Ugyanúgy kéttucatnyi képviselő lézeng a teremben a vitákon, s ugyanúgy érdektelennek tűnnek a fősodrú döntéshozók az európai polgárok véleményével kapcsolatban. Akinek nem tetszik az Európába irányuló népvándorlás az szemükben rasszista, szélsőséges, populista..."

Bizottsági terv az európai migrációs stratégiára

A BEILLESZKEDÉSRE VONATKOZÓ CSELEKVÉSI TERV ÉS A KÉKKÁRTYARENDSZER REFORMJA

Fotó: Európai Parlament

Az Európai Bizottság cselekvési tervet terjesztett elő annak érdekében, hogy támogatást nyújtson a tagállamoknak a harmadik országbeli állampolgárok integrálásához, valamint előnyösebbé tegye az érintett személyek részvételét az unió gazdasági és társadalmi életében. A testület továbbá javaslatot tett az EU-ba munkavállalási céllal érkező, magas szintű képzettséggel rendelkező migránsokra vonatkozó szabályok reformjára, amely segít világszerte vonzóbbá tenni az európai vállalkozásokat a képzett és tehetséges emberek számára.

Írta: Max Roseman

Az Európai Bizottság (EB) kezdeményezései a migrációs reformra Juncker elnök politikai iránymutatása nyomán születtek, amely a legális migrációt az EB egyik prioritásaként határozta meg.

Dimitrisz Avramopulosz, a migrációs ügyekért, az uniós belügyekért és az uniós polgárságért felelős biztos a következőket nyilatkozta: „Ha hosszú távú megoldást akarunk találni a migráció kezelésére, már most el kell kezdenünk az erre irányuló befektetéseket, amelyek mindannyiunk érdekeit szolgálják. A harmadik országbeli állampolgárok korai és eredményes beilleszkedése kulcsfontosságú ahhoz, hogy a migráció előnyös legyen a gazdaság és a társadalmi kohézió szempontjából. Ezzel egyidejűleg jobban fel kell készítenünk rendszereinket, hogy kezelni tudják a munkaerőpiac problémáit és szakképzett munkaerő jövőbeli hiányát." Hozzátette: az uniós kékkártyarendszer felülvizsgálatával a magas szintű képzettséggel rendelkező harmadik országbeli állampolgárok számára könnyebb és vonzóbb lehetőséggé válik az unióban való munkavállalás, ami serkenti majd az európai gazdasági növekedést.

A beilleszkedési cselekvési terv

Az előterjesztett cselekvési terv közös szakpolitikai keretről és támogatási intézkedésekről rendelkezik, melyek segítséget nyújtanak a tagállamoknak a harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozó nemzeti integrációs politikájuk továbbfejlesztéséhez és megerősítéséhez. A tagállamok – nemzeti, regionális és helyi szinten – elsődleges szerepet töltenek be az integráció tekintetében. A cselekvési terv meghatározza az erre irányuló erőfeszítéseiket támogató, uniós szinten megvalósítandó konkrét szakpolitikai, működési és pénzügyi támogatást.

Az európai társadalmak jövőbeli jóléte, prosperitása és kohéziója szempontjából elengedhetetlen, hogy a harmadik országbeli állampolgárok képesek legyenek gazdasági és társadalmi értelemben hozzájárulni az őket befogadó közösségekhez. A bizottsági szolgálatok által közzétett felmérés megerősíti, hogy megfelelő és gyors beilleszkedésük esetén a harmadik országbeli állampolgárok közreműködése hozzájárulhat a munkaerőpiac teljesítményének javításához, elősegítheti a demográfiai kihívások kezelését, és javíthatja az államháztartás fenntart-

hatóságát. Egyértelmű annak kockázata, hogy az integráció elmaradásából adódó költségek magasabbak lesznek, mint az integrációs politikákba való befektetés költsége.

A tagállami erőfeszítések ellenére a harmadik országokból származó, az EU területén jogszerűen tartózkodó migránsok és elismert menekültek továbbra is a szegénység vagy a társadalmi kirekesztettség fokozott kockázatával szembesülnek. Míg az integrációs politikák továbbra is kifejezetten nemzeti hatáskörben maradnak, a jelenlegi helyzetben számos uniós tagállam hasonló kihívásokkal szembesül, és az uniós szint – a nyújtott strukturális és pénzügyi támogatás révén – hozzáadott értéket biztosíthat.

A javasolt intézkedések többek között az alábbi főbb területekre irányulnak: az indulást és az érkezést megelőző integrációs intézkedések, különös tekintettel az áttelepített, egyértelműen nemzetközi védelemre szoruló személyekre; oktatás, foglalkoztatás és szakképzés; alapszolgáltatásokhoz való hozzáférés; aktív részvétel és társadalmi befogadás. Az EB emellett stratégiaibb jellegű és jobban összehangolt megközelítést javasol az uniós források nemzeti integrációs intézkedések támogatására való felhasználása érdekében.

Fotó: Európai Parlament

Az integrációs politika elsősorban tagállami hatáskörbe tartozik, az EU azonban intézkedéseket határozott meg annak érdekében, hogy ösztönzőkkel és támogatással segítse a tagállamokat a harmadik országbeli állampolgárok beilleszkedését célzó erőfeszítéseikben. Ez elkülönített finanszírozási forrásokat és a tagállamok közötti társadalmi és gazdasági kohéziót szolgáló eszközöket is magában foglal. Jean-Claude Juncker már választási kampánya keretében, 2014 áprilisában öt pontból álló migrációs tervet mutatott be, melyben nagyobb politikai elkötelezettség tanúsítására szólította fel Európát a legális migráció kérdését illetően. Politikai iránymutatásaiban Juncker elnök bejelentette azon szándékát, hogy a legális migrációra vonatkozó új uniós szakpolitikát szeretne érvényre juttatni annak érdekében, hogy az uniót érintő demográfiai kihívások megfelelőbb kezelése érdekében megoldás legyen a szakképzett munkaerő hiányára és a szakemberek idevonzására, többek között az uniós kékkártya felülvizsgálata révén.

A bizottság a készségekre vonatkozó új európai menetrend keretében a munkaerő-piaci integrációt is támogatni fogja számos olyan eszközzel, amelyek a migránsok szakértelmének fejlesztését, illetve meglévő képesítéseik elismerését és hasznosítását célozzák.

Nem szükségszerű, hogy a harmadik országbeli állampolgárok beilleszkedésre irányuló fellépéseket az egyéb kiszolgáltatott vagy hátrányos helyzetben lévő csoportokat vagy kisebbségeket támogató intézkedések rovására valósítsák meg, és ezt el is kell kerülni – vélik az unióban.

Magas képzettségű migránsok – az uniós kékkártya reformja

A 2009-ben elfogadott uniós kékkártyarendszer egyelőre nem bizonyult elégségesnek és vonzónak, ezért kihasználtsága alacsony. A korlátozó jellegű befogadási feltételek,valamint a párhuzamos nemzeti szintű szabályok, feltételek és eljárások miatt korlátozott mértékű az uniós rendszer alkalmazása. Az OECD-országokba érkező magas végzettségű migránsoknak csupán 31 százaléka választotta az EU-t úticélként, azaz a szakképzett munkavállalók inkább más, az EU-val gazdasági versenyben álló országokat választanak.

Az uniós javaslat korszerűsíti a meglévő szabályokat és azt célozza, hogy az EU hatékonyabban tudja idevonzani és megtartani a magas szintű képzettséggel rendelkező harmadik országbeli állampolgárokat. Mivel a demográfiai trendek szerint még akkor is szükség lesz további szakemberekre, ha a szakképzett uniós munkaerő létszáma a készségekre vonatkozó új európai menetrend fejlesztéseinek köszönhetően növekedésnek indul.

Az új javaslat egyetlen, az egész unióra kiterjedő rendszert határoz meg, amely felváltaná a magas szintű képzettséget igénylő munkavállalásra vonatkozó párhuzamos nemzeti rendszereket annak érdekében, hogy világosabb helyzet alakuljon ki a kérelmezők és a munkáltatók számára, továbbá láthatóbbá és versenyképesebbé váljon a rendszer.

A javaslat az eljárások megkönnyítésével és a kékkártyát alkalmazó tagállamokon belül a 90 napos időtartamot meg nem haladó rövidebb üzleti utak lehetővé tételével fokozza az EU-n belüli mobilitást. Csökkenti továbbá az alsó bérküszöböt olyan rugalmas keret biztosításával, amelyen belül a tagállamok a saját munkaerőpiacukhoz igazíthatják e küszöböt. Továbbá megfelelőbb feltételekről rendelkezik a munkaerőhiánynyal küzdő területeken végzettséggel rendelkező harmadik országbeli friss diplomások vagy munkavállalók tekintetében.

Az új kékkártyarendszer értelmében a magas szintű képzettséggel rendelkező, nemzetközi védelemben részesülő személyek is benyújthatnak majd kékkártyára irányuló kérelmet. A javaslat megerősíti a kékkártya birtokosainak jogait (lehetővé téve a huzamos tartózkodási engedélyhez való gyorsabb hozzájutást, az azonnali és rugalmasabb munkavállalási jogot), s a családtagok jogait (biztosítvaa, hogy a kékkártya birtokosához azonnal csatlakozhassanak). Így az EU vonzóbb céllá válhat a gazdasága számára nélkülözhetetlen, magas szintű képzettséggel rendelkező munkavállalók számára.

Az új kékkártyarendszer a becslések szerint éves szinten mintegy 1,4 -6,2 milliárd euró mértékű kedvező gazdasági hatással jár majd az EU-t az eddiginél nagyobb számban választó, magas szintű képzettséggel rendelkező munkavállalók alkalmazásának köszönhetően. Továbbra is tagállami hatáskörbe tartozik majd annak meghatározása, hogy hány harmadik országbeli állampolgár léphet be az országok területére munkavállalási céllal. A munkaerőpiac komoly zavarai – például egy adott foglalkozásban vagy ágazatban jelentkező magas munkanélküliség – esetén munkaerő-piaci vizsgálatokat is végezhetnek, amelyek területük egy bizonyos részére is irányulhatnak.

Az Egyesült Királyság, Írország és Dánia nem vesz részt az érintett irányelv elfogadásában, továbbá az irányelv e tagállamokra nézve nem kötelező érvényű vagy alkalmazandó.

Az EU már most a szakképzett munkaerő jelentős hiányával küzd bizonyos ágazatokban (például egészségügy, műszaki tudományok), és ez korlátozhatja az uniós növekedést, termelékenységet és innovációt. A jövőben az uniós gazdaságok strukturális változásai még tovább növelik a munkaerőpiacon azonnal nem elérhető, magasabb szintű készségek iránti keresletet, és emiatt még nagyobb számban jelentkeznek majd a szakképzett munkaerő olyan jellegű hiányai, amelyek a meglévő uniós munkaerővel nem pótolhatók. A kékkártyát alkalmazó 25 uniós tagállamba jelenleg munkavállalóként érkező, magas szintű képzettséggel rendelkező harmadik országbeli állampolgárok száma messze nem elegendő ahhoz, hogy a munkaerő és a szakképzettség terén jelentkező hiányokat megszüntesse. Annak ellenére, hogy a készségekre vonatkozó új európai menetrend jelentős erőfeszítéseket irányoz elő az uniós polgárok fejlesztésére.

Megjósolhatatlan következmények

INTERJÚ NAVRACSICS TIBORRAL, AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG MAGYAR TAGJÁVAL

Világosan kell bizonyítanunk, hogy – például Magyarországnak is – meghatározó stratégiai érdeke az uniós tagság fenntartása és az integráció folytatása: sokkal előnyösebb a közös európai fejlődés biztosítása, mint az, ha mindenki egymástól függetlenül, esetleg egymás kárára, külön-külön keresi a saját boldogulását. „Sajnálattal állapítom meg, hogy a hazai politikai színpadon csak egy halk szavú kisebbséget alkotnak azok, akik nem csupán jelszavak hangoztatása szintjén, hanem kemény érvekkel képviselik ezt az álláspontot" – mondja Navracsics Tibor, az Európai Bizottság magyar tagja, korábbi igazságügyi- illetve külügyminiszter.

Írta: Zentai Péter, Alapblog
Fotó: Európai Parlament

Fotó: Európai Parlament

– Már nem csak a dél- és a kelet-európaiak, hanem a nyugat-európaiak tekintélyes része is dühös az Európai Unióra. Erősödő unióellenes tendenciát jeleznek mind a közvélemény-kutatások, mind a választási eredmények. Nem tartja vészjóslónak ezt az európai légkört?

– Azért én derűlátóbban ítélem meg a helyzetet. Abból a történelmi tapasztalatból indulok ki, hogy a kezdetek óta mindig is érdekütközések jellemezték az uniós – korábban a közös piaci – tagállamok közötti viszonyt. Ugyanakkor az integráció a nemzetállamok közötti súlyos viták közepette, azok következményeként – eddig legalábbis – nemhogy nem omlott össze, hanem még inkább mélyült, fejlődött, finomult. Az uniónak éppen az az egyik legfőbb erénye, hogy a tagállamok közötti vitákat – intézményes, egyeztetési mechanizmusai révén – képes megoldani, rendezni. Azzal nem vitatkozom, hogy a jelenlegi helyzetben gyengülő képet mutat a megegyezési szándék, és erősnek látszanak az érdekellentétek a tagállamok kormányai között. Ha a többségen felülkerekedik a józan ész, akkor az aggodalomra okot adó tendenciákat meg lehet állítani.

– Azért korábban nem volt példa arra, amit manapság Kelet- és most már Nyugat-Európában is tapasztalni, hogy még kormányon lévő politikusok is háttérhatalomként mutatják be a közvélemény előtt az Európai Uniót és annak bizottságát. Ezt nem tartja felelőtlenségnek?

– Rám és természetesen a bizottság többi tagjára nézve kötelező előírás, hogy nem minősítjük az egyes tagállamok belpolitikáját, az annak keretében történő politikai kommunikációt, az egyes politikusok megnyilvánulásait.

– A bizottság és más uniós intézmények a lengyel belpolitikai helyzet miatt akár perre is mehetnek Varsóval. A bizottság egyébként korábban a magyar parlament döntéseibe is beleszólt…

– A bizottság akkor szól bele egy-egy tagállam ügyeibe, ha a helyi törvénykezési folyamat szembemegy az európai uniós normákkal, megsérti

azokat. És akkor is beleszól, ha az ezzel kapcsolatos brüsszeli figyelmeztetéseket az adott kormány és parlament továbbra is figyelmen kívül hagyja. Míg néhány évvel ezelőtt nálunk a kormány párbeszédet folytatott Brüsszellel, meghallgatta a bizottságtól érkező bírálatokat, vitatkozott ugyan, de ha a vitában alulmaradt, akkor teljesítette tagállamiságából származó kötelezettségét és módosított joggyakorlaton, törvényeket változtatott meg. Ezzel szemben, úgy látszik, hogy Lengyelország kormánya részéről nem mutatkozik meg az a fajta együttműködési készség, ami a magyar esetben megmutatkozott. Ugyanakkor nem is egy, hanem több olyan törvényt és jogszabályt akarnak keresztülvinni Varsóban, amely nem felel meg az EU alapelveinek.

– Ez a helyzet is csak alátámasztja azokat az aggodalmakat, hogy a kelet-európai tagállamok egy része kikezdi az unió alapjait. Miközben ugyancsak némely kelet-európai országokról bebizonyosodott, hogy hűtlenül kezelik az EU-s támogatásokat. Az unió csalás elleni hivatala, az OLAF friss jelentése szerint csak Romániában, Bulgáriában és Magyarországon összesen egymilliárd eurót „nyeltek el" a nyugat-európai adófizetők pénzéből. Ennek a jelenségnek igenis köze van ahhoz, hogy a nyugat-európai donorországok polgárai szintén az unió ellen fordulnak…

– Az északnyugat-európai emberek korábban ugyancsak nemtetszésüknek adtak hangot, midőn görögországi és olaszországi uniós támogatásokkal kapcsolatos visszaélésekről hallhattak híreket. Alapjaiban azonban mégsem vitatkozom önnel, olyan folyamatoknak is tanúi vagyunk különböző uniós tagállamokon belül, amelyek hozzájárulnak az unióval szembeni bizalom gyengüléséhez Európa-szerte. Erre csak az ellenőrzés szigorításával, a tagállamok átláthatóságának növelésével lehet válaszolni: áttörést hozhat például, ha létrejön az – egyebek között a korrupció és egyéb visszaélések üldözését is magára vállaló – európai ügyészi hálózat, amely nem nemzeti, hanem nemzetek feletti felügyelet alá tartozna és nem nemzeti, hanem nemzetközi hatáskörrel bírna.

– Egyelőre azonban inkább a szétesés jeleit lehet érzékelni. Nem gondolja, hogy drámaira fordult az európai helyzet?

– Azt nem vitatom, hogy korszakhatárhoz érkeztünk. 2016 az Európai Unió történetének egyik legfontosabb évének ígérkezik. A görög költségvetési problémák kicsúcsosodása, a menekültválság és a britek kilépése (az interjú a britek unióból való kilépéséről, a Brexitről való népszavazása előtt készült – a szerk.) – külön-külön is rendkívüli kihívás, de most ez a három probléma egyszerre, egyidejűleg sújt bennünket, európaiakat. Azt, hogy mennyire lesz drámai a kifejlet, nem tudom megjósolni.

– Mégis mit gondol az esetleges Brexit várható hatásairól?

– Annyiban mindenképpen példátlan helyzet áll elő az esetleges brit kilépés nyomán, hogy most először fordulna elő az európai integráció történetében, hogy szűkülne, nem pedig bővülne az unió. A konkrétabb pénzügyi-gazdasági következmények – számomra legalábbis – egyelőre belátthatatlanok. Abban biztos vagyok, hogy fordulóponthoz érkeztünk. Benyomásom, érzésem és meggyőződésem szerint azonban jóval több érdek, komoly stratégiai érdek, szól az unió egyben maradása, az integráció folytatása mellett, mint ellene.

– Ugyancsak stratégiai érdekekre, nemzetstratégiára hivatkoznak azok, akik szerint egyáltalán nem létkérdés hosszabb távon az unió fenntartása. Akik ezt a nézetet képviselik – különböző formában – jellegzetesen a nép felé fordulnak, úgymond a népre bízzák a döntést.

– Valószínűleg nekünk, Európa-párti politikusoknak is ugyanolyan hévvel, keményen, egyértelműen kellene kiállnunk a népeink elé, mint azok teszik, akik a független nemzetállamiság útját hirdetik. Világosan kell bizonyítanunk, hogy például Magyarországnak is meghatározó stratégiai nemzeti érdeke az uniós tagság fenntartása és az integráció folytatása, s hogy előnyösebb a közös európai fejlődés biztosítása, mintsem az, ha mindenki egymástól függetlenül, esetleg egymás kárára, külön-külön keresi saját boldogulását. Sajnálattal állapítom meg, hogy a hazai politikai színpadon csak egy halk szavú piciny kisebbséget alkotnak azok, akik nem csupán jelszavak hangoztatása szintjén, hanem kemény érvekkel képviselik azt az álláspontot, amit most fejtegetni próbálok.

– Az unióba tömörült országok mindegyikén belül és némely országok között is lényegében azon folyik a harc, hogy átalakuljon-e az unió egy komoly, ha úgy tetszik totális politikai- pénzügyi-gazdasági integrációvá, vagy az unión belüli egységet ne fokozzuk tovább, sőt egy picit gyengítsük azt és az unió a „nemzetek Európájának" gyűjtőhelyévé váljon. Ön melyik verzió megvalósulását látná szívesen?

– Ha választanom kell – ahogy ön fogalmazott – egy totális föderáció, avagy a nemzetek Európája között, akkor az utóbbit tartom reálisabb alternatívának. Azzal a megkötéssel, hogy egy ilyen unión belül ugyanakkor óhatatlanul erősödniük kell bizonyos közös intézményeknek. E tekintetben már aktuálisan is fontos tesztként értékelhető, hogyan sikerül közös intézményes keretek között, együttesen megoldani, legalábbis jól kezelni a menekült problémát. Én úgy gondolom, hogy a bizottság erről szóló állásfoglalása – kvóta ügyben – abszolút vállalható megoldás, hiszen az csakis arról szól, hogy ha a menedékkérők száma egy országban meghaladja a szokásos mértéket – ami egyelőre sehol sem történt meg –, akkor a többi tagállam az adott ország segítségére siet, segít az érintettek elhelyezésében. Ez tehát nem azonos egy mechanikusan mindenkire kirótt kényszerkvótával.

Fotó: Komka Péter

A népszavazás tétje

MEGAKADÁLYOZHATJA AZ ÁLLANDÓ BETELEPÍTÉSI MECHANIZMUST?

Bár az Országgyűlés által elrendelt népszavazás nem érintheti a tavaly szeptemberben elfogadott tanácsi kvótahatározatot, egy másik uniós javaslatra a referendum már kihatással lehet. Az esetlegesen érvényes népszavazás eredménye ugyanis csak a jövőre vonatkozhat, visszaható hatállyal nem bírhat – a kvótahatározat jogszerűségéről egy magyar indítvány nyomán az EU Bírósága fogja kimondani a végső szót.

Írta: Max Roseman

Az elmúlt időszakban az Európai Bizottság (EB) több olyan javaslattal is előállt, mely felső határ nélkül irányozná elő a kényszer-betelepítést, teljesen központosítaná a menekült- és bevándorlás-politikát, ráadásul súlyos pénzbüntetéssel sújtaná az abban részt venni nem akaró tagállamokat. Ezen kényszer-betelepítési javaslatokra pedig, ha azokat a népszavazást követően fogadná el az unió, a referendum eredménye vonatkozni fog – hívja fel a figyelmet az Alapjogokért Központ (AK). A partnerei között például a Polgári Magyarországért Alapítványt, a Századvég Alapítványt vagy az MNB által létrehozott Pallas Athéné Domus Animae Alapítványt is feltüntető központ elemzésében rámutat, hogy az EB által idén májusban közzétett jogszabály-kezdeményezés állandó, felső korlát nélküli betelepítési kvótát hozna létre. A javaslat alapján az új rendszerből kimaradókkal migránsonként évente 250 000 eurós (körülbelül 77 millió forint) „szolidaritási hozzájárulást" fizettetnének.

Az EB hivatalos előrejelzései alapján idén 1,5 millió migráns érkezik majd Európába, ezt a számot az újfajta kvótára vetítve megállapítható, hogy Magyarországnak közel 4,4 milliárd euróba (1350 milliárd forint) kerülne az új rendszer negligálása. Az összeg nagyságrendjének érzékeltetéséhez az AK az uniós támogatásokat említi: jelenlegi hét éves uniós költségvetés alapján egy magyar állampolgárra mindössze 570 euró (176 ezer forint) támogatás jut évente. Ráadásul – teszi hozzá a központ – a javaslatban foglalt 250 000 eurós összeg nagyságrendekkel nagyobb annál, amennyit a tagállamok évente ténylegesen elköl-

tenek egy menekült ellátására, így a bírság kizárólag azt a célt szolgálná, hogy a tagállamokat belekényszerítse az új szétosztási rendszerbe.

A javaslat további „veszélye", hogy ha az EB egy migráns ellátását 250 000 euróra „árazza be", akkor Törökország a nála lévő 2,5 millió migráns után nem a neki járó 6 milliárd eurót (1851 milliárd forint) követelhetne, hanem ennek több mint százszorosát. A módosított Törökország-EU megállapodás értelmében ugyanis Törökország összesen 6 milliárd eurót kap az uniótól azért, hogy a nála lévő több mint 2,5 millió migránst az országban tartsa. Ezzel összevetve a jelenlegi javaslatban szereplő bírság összegét, megállapítható, hogy a Törökország nem 6 milliárd euróra „tarthatna igényt", hanem 600 milliárdnál is többre.

Az EB április 6-án tette közzé a migrációs politika megújítására vonatkozó elképzeléseit. Ennek értelmében teljesen központosítanák a menekültkérelmek elbírálását és a bevándorlás-politikát is brüsszeli hatáskörbe vonnák. A már említett, májusban benyújtott jogszabályjavaslat annak a fenti elképzeléseket megvalósítani hivatott csomagnak az első része, amelyet továbbiak követnek majd.

Az EB említett javaslata a „Dublini rendszer" megújítását szolgálná, amely arról rendelkezik, hogy az EU területén beadott menekültkérelmeket melyik tagállamnak kell elbírálnia. Az AK szerint tavaly egyértelműen bebizonyosodott, hogy a „Dublini rendszer" megbukott, hiszen Görögország elmulasztotta regisztrálni a hozzá érkező migránsokat. A rendszer újraszabályozása tehát indokolt, azonban a bizottsági javaslat a kormányközelinek tekinthető elemzők szerint rossz irányba tett lépésként értékelhető, amely nemhogy kezelné a problémákat, hanem újabb feszültségeket generálna a tagállamok között.

A bizottsági javaslat létrehozna egy új, állandó kvótát, amely a korábbiaktól eltérően csak két elemből állna: az adott tagállam GPD-je az unió GDP-jére vetítve, valamint az adott tagállam lakosságszáma az EU összlakosságára vetítve. Az így kapott arányszám határozná meg, hogy egy adott tagállamra az unió területére érkezett migránsok összességéből mekkora hányad jut. Ez évi 1,5 millió migránssal számolva nagyjából 17 500 embert jelentene Magyarország esetében, de a szétosztásnak nincs felső határa – hangsúlyozza az AK. Hozzáteszi: a javaslat értelmében ha egy tagállam azzal szembesül, hogy a nála benyújtott menedékjogi kérelmek száma meghaladja a tagállamra jutó hányad 150 százalékát, akkor életbe lép a szétosztási mechanizmus.

A bizottsági dokumentum szerint egy tagállam 12 hónapra „vonhatná ki" magát a szétosztásban történő részvétel alól, ám csak akkor, ha migránsonként 250 000 euró „szolidaritási hozzájárulást" fizet annak a tagállamnak, amely átveszi a mechanizmus értelmében az országra jutó migránsokat. Mivel az összeg nagyságrendekkel nagyobb annál, mint amennyit a tagállamok egy év alatt elköltenek egy menekült ellátására, az AK szerint egyetlen értelme, hogy minden tagállamot rákényszerítsen az új rendszerben történő részvételre.

Az AK hangsúlyozza továbbá, hogy az említett dokumentum csak jogszabály-javaslat, tehát azt az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak is jóvá kellene hagynia, ahhoz hogy életbe lépjen. Az új szétosztási mechanizmust el kell továbbá határolni a Bel- és Igazságügyi Tanács 2015 szeptemberi ülésén hozott döntéstől, amely ideiglenes szétosztási mechanizmust hozott létre, Magyarországot 1300 migráns letelepítésére kötelezve. A döntést Magyarország és Szlovákia az Európai Unió Bírósága előtt támadta meg – később Lengyelország is csatlakozott a beadványhoz –, így a testület feladata, hogy ítéletet mondjon az ideiglenes szétosztási mechanizmus felett.

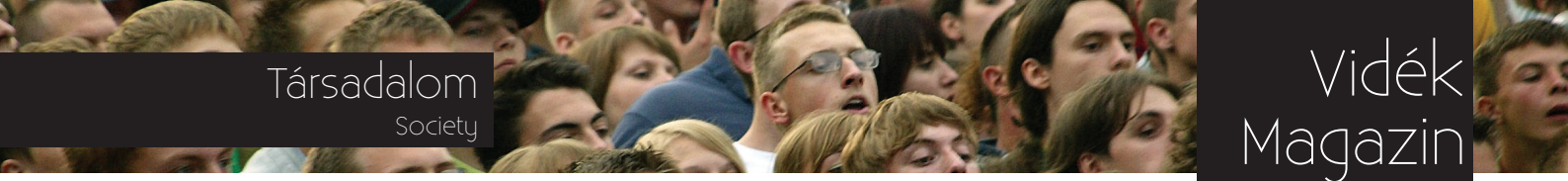

Lejtőn a munkaerő-piaci helyzet

AZ EMBEREK KÜLFÖLDRE MENNEK VAGY „CSAK" ELTŰNNEK A RENDSZERBŐL

Idén a júniusi zárónapon a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat regiszterében 291,6 ezer álláskereső szerepelt, ami több mint 75 ezer fős csökkenés egy év alatt. Így 2015 júniusához képest az álláskeresők száma 20,5 százalékkal csökkent, az álláskeresők havi számait vizsgálva pedig az elmúlt tíz évben még sosem volt ilyen alacsony a létszámuk. Kérdés, hogy az álláskeresők egy része hová tűnt el? Mi lett velük?

Írta: Ungvárnémeti Tóth László

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) által használt definíció szerinti 15-74 éves munkanélküliek száma a 2016. március-2016. májusi gördülő negyedévben 250,7 ezer főt tett ki, ami 5,5 százalékos munkanélküliségi rátát eredményezett. Ez az előző év azonos időszakához képest 1,6 százalékponttal volt kevesebb. A kép azonban ennél jóval összetettebb. Az álláskeresők között a júniusi zárónapon 144,3 ezer férfi és 147,3 ezer nő szerepelt, arányuk 49,5-50,5 százalék volt. Éves viszonylatban a férfiak száma 19,4, míg a nőké 21,6 százalékkal csökkent. Külföldön – például Szlovákiában – viszont növekedett a magyar munkavállalók száma. Az olyanok is eltűnnek a rendszerből, akik megunják a regisztrációval járó hercehurcát, különösen, ha még álláskeresési juttatást sem kapnak.

A legfeljebb általános iskolát végzettek 120,1 ezres létszáma az álláskeresőkön belül 41,2 százalék volt a vizsgált hónapban, középfokú végzettséggel 154,4 ezer fő (52,9 százalék), felsőfokúval pedig 17,1 ezer fő (5,9 százalék) rendelkezett.

Miből él az álláskeresők fele?

Azt ugye tudjuk, hogy Habony miből él: Vajna kölcsönéből. És van még ember ma Magyarországon, aki ezt el is hiszi? Pénzbeli ellátásra 148,2 ezer álláskereső volt jogosult, 36,3 százalékuk álláskeresési ellátásban, a többiek szociális jellegű támogatásban részesültek. Az álláskeresők 49,2 százaléka semmilyen pénzbeli támogatást nem kapott a tárgyhónapban. Amivel a politikusok nem büszkélkednek és a statisztikában sincs benne, hogy az álláskeresők csaknem fele azért nem kap semmiféle juttatást, mert köztartozása van (bedőlt, államilag támogatott hitel, csődbe ment vállalkozás, stb.) van a rovásán és emiatt közpénzt egyáltalán nem kaphat. Pedig éppen ezek azok az emberek, akiknek segíteni kellene abban, hogy meg tudjanak kapaszkodni valahogy, különben minden velük kapcsolatos magatartás álszent.

Miből élnek ezek az emberek, különösen, ha az alap egészségügyi ellátásra szóló szerződést is megkötötték az állammal, ami nem sok, de néhány ezer forint befizetését azért mégiscsak jelenti? Amit ha nem fizetnek, később az is köztartozássá alakul. Miből élnek ezek az emberek, ha ne adj' Isten még tartásdíj fizetési kötelezettségük is van? Azt már 2012 óta tudjuk, hogy havi 47 ezer forintból is meg lehet élni. Nemcsak Matolcsy György mondta ezt még miniszterként, 2012-ben, hanem Zsiga Marcell egykori fideszes képviselő is. Lázár János cáfolta ugyan, hogy ennyi elég lenne a megélhetéshez, de szerinte meg – mint azt 2011 márciusa óta tudjuk – „aki nem vitte semmire az életben, az annyit is ér". Jól tudósítottak erről a mondatról vagy kiragadták a szövegkörnyezetéből? Nem: fent van a neten videón is. Szóval vannak emberek, akik semmit nem kapnak. Azok, akik lassan már senkit nem érdekelnek. Miből élnek?

Júniusban a nyilvántartott álláskeresők aránya a gazdaságilag aktív népességhez viszonyítva 6,5 százalék volt, a munkavállalási korú népességhez mért relatív ráta pedig 4,2 százalékos. A legalacsonyabb értékekkel továbbra is Győr-Moson-Sopron megye (1,7, illetve 1,2 százalék) rendelkezett, kedvező munkaerő-piaci mutatói vannak még Budapest, Vas, Pest, Komárom-Esztergom és Veszprém megyének is.

Hátrányos helyzetű csoportok

Júniusban a nyilvántartásban 34,2 ezer pályakezdő szerepelt, arányuk az összes álláskereső között 11,7 százalék. Legtöbbjüket Szabolcs-Szatmár-Bereg és Borsod-Abaúj-Zemplén megyékben tartották nyilván, de jön föl Hajdú-Bihar és Pest megye is. Az álláskereső fiatalok 44,4 százalékának legfeljebb általános iskolai, 21,6 százalékuknak szak- vagy szakközépiskolai, 14,1 százalékuknak gimnáziumi, 15,5 százalékuknak szakmunkásképző és technikumi, 4,5 százalékuknak felsőfokú végzettsége volt.

Az egy éven túl nyilvántartásban lévő álláskeresők száma 16,6 százalékkal csökkent egy év alatt. A 89,3 ezer tartós állás nélküli az összes álláskeresőhöz viszonyítva 30,6 százalék júniusban. A 25 éven aluli korosztályba 45,7 ezer álláskereső tartozott, az 50 éven felüli állástalanok száma 88,9 ezer fő volt. Az előbbiek 15,7, az utóbbiak 30,6 százalékot képviseltek az álláskeresők között. A regisztrált álláskeresők között a szakkép-

zetlenek (legfeljebb általános iskolai és gimnáziumi végzettséggel rendelkezők) aránya 51,5 százalékos volt, az országos átlagtól alacsonyabb érték tizenhárom megyében mutatkozott. A legkisebb aránnyal Győr-Moson-Sopron (37,1 százalék), Csongrád (40,4 százalék) megye és a főváros (42,5 százalék) rendelkezett.

Munkaerő és igények

Júniusban a foglalkoztatók 42,8 ezer üres álláshelyet jelentettek be, ennek 53,1 százalékához kértek támogatást. A legtöbb új munkaerőigény Szabolcs-Szatmár, Borsod-Abaúj-Zemplén megye és a főváros területére koncentrálódott, itt jelentették be az állások 33,7 százalékát. Összesen 138,3 ezer álláslehetőség állt rendelkezésre, amelyből a zárónapon 98,8 ezer maradt üres, betöltetlen. Az újonnan bejelentett támogatott álláshelyek száma 22,7 ezer volt, melynek túlnyomó része a közfoglalkoztatáshoz tartozott. A legnagyobb támogatott munkaerőigény-kínálattal Borsod-Abaúj-Zemplén, Szabolcs-Szatmár-Bereg és Jász-Nagykun-Szolnok megye rendelkezett.

Júniusban a nem támogatott állások elsősorban az egyszerű ipari, rakodómunkás, a mechanikaigép-összeszerelő, egyéb szállítási szolgáltatási, az egyéb termék összeszerelő és bolti eladó foglalkozásokra vonatkoztak.

Idén a hatodik hónapban a foglalkoztatók több mint 3 ezer fő csoportos létszámleépítést jelentettek be. Ez legjelentősebben a kiskereskedelem és feldolgozóipar ágazatot érintette. Veszprém megye és a főváros esetében bocsátották el a legtöbb embert csoportos létszámleépítés keretében.

Egyenlőtlen átlagkeresetek

Igen egyenlőtlenül változtak tavaly az átlagkeresetek Magyarországon – derül ki a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (NFSZ) statisztikáiból. Míg Budapesten, Pest megyében és a nyugati régióban nőttek a keresetek, a keleti országrész megyéinek többségében visszaestek, így tovább nőtt a szakadék az ország nyugati és keleti fele között. Az NFSZ statisztikája tartalmazza a legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozásokat, a nonprofit szervezeteket és létszám-kategória nélkül a költségvetési intézményeket. A megfigyelési körbe bekerültek a teljes-, és a nem teljes munkaidőben foglalkoztatottak. Az adatfelvétel 2015 májusában történt.

A teljes keresetbe a rendszeres bérek és a az előző évi nem havi rendszerességű prémiumok, jutalmak, 13. havi fizetés tizenketted része tartozik. A legnagyobb mértékű visszaesés Somogy megyében volt, ugyanis 4,4 százalékkal, bruttó 189 ezerre estek a fizetések. E dunántúli megyén kívül csak a keleti régió megyéi, vagyis Heves, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Nógrád, Hajdú-Bihar, Borsod és Békés lakói szenvedtek el 3,8 és 0,1 százalékos mértékű átlagkereset-csökkenést. A növekedésben abszolút rekorder Tolna, ahol 13,8 százalékkal emelkedtek az átlagkeresetek. Tolnát Vas és Pest megye követi 7, illetve 6 százalékos emelkedéssel.

Messze a legmagasabb bruttó béreket Budapesten találni, 328 ezer forinttal. A fővárost jócskán lemaradva Fejér megye és Komárom-Esztergom követi 243 és 242 ezer forinttal. Legkevesebbet Szabolcs-Szatmár Bereg (176 ezer), Békés (185 ezer) és Somogy (189 ezer) megyében keresik. Ez azt jelenti, hogy a budapesti bérek 85 százalékkal magasabbak, mint a szabolcsiak.

Az országos átlag 245 ezer forint. A fizikai dolgozók 166 ezer, a szellemiek 325 ezer forintot keresnek. Óriási a szakadék a nők és a férfiak között is: az előbbiek bruttó 223, utóbbiak 264 ezer forintot kapnak.

A munkanélküliségi ráta alakulása Magyarországon (2013. június–2016. június)

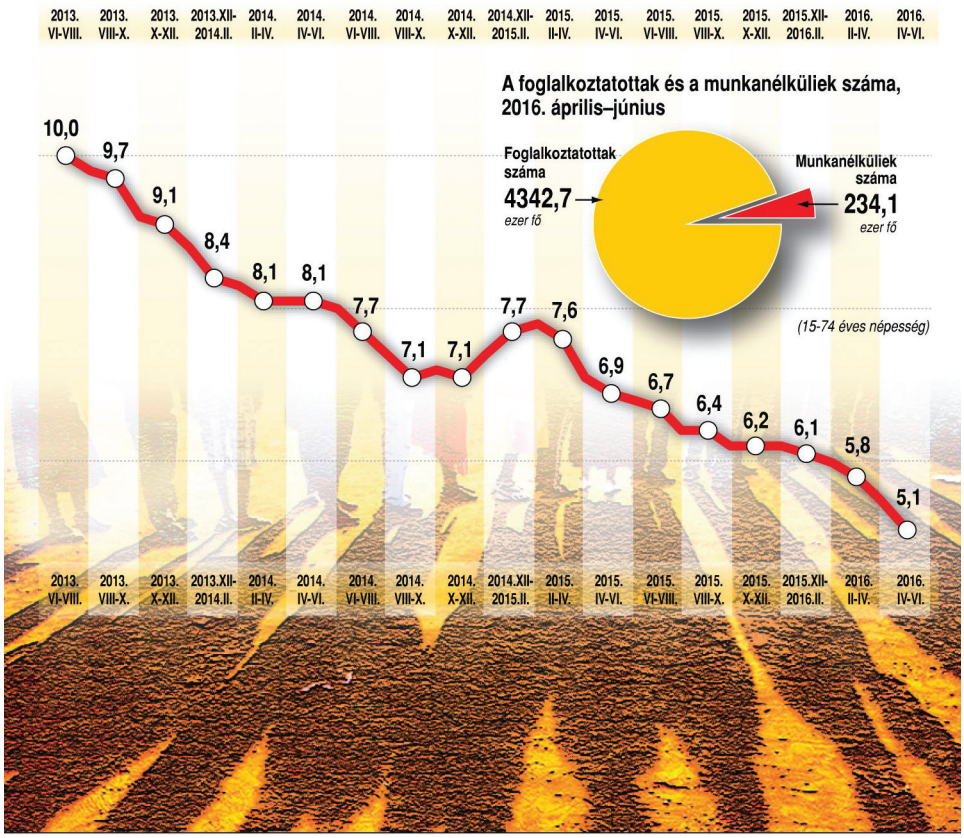

Önzőség kora

INTERJÚ JACOB POUSCHTERREL, A PEW RESEARCH CENTER VEZETŐ MUNKATÁRSÁVAL

A washingtoni Pew Research Center globális kutatóintézet adatai szerint a vizsgált tíz európai állam polgárai közül a magyarok fordulnak leginkább magukba. A magyarok akarják a legszorosabbra fűzni gazdasági kapcsolataikat Oroszországgal és a magyarok tartják az unión belül a legcsekélyebb jelentőségű veszélynek az orosz politikát – emel ki néhány hazánk közvéleményét jellemző mutatót Jacob Pouschter, a Pew Research Center vezető munkatársa abból a máris nagy publicitást kapott vizsgálatból, amelynek eredményét a közelmúltban publikálták.

Írta: Zentai Péter, Alapblog

– A felmérésükből elképesztő ellentmondásra következtetek: a globális gondolkodással való leszámolás kezdi meghatározni a globális gondolkodást?

– A lényegi, meghatározó tendenciának az látszik, hogy egyre inkább befelé fordulnak mind az európaiak, mind az amerikaiak. A vizsgált tíz európai állam polgárainak nagyjából 56 százaléka, az Egyesült Államokban élőknek 57 százaléka – szinte egyforma az arány – lényegében azt mondja: „mindenki foglalkozzon leginkább saját magával, mintsem mások bajaival, mindenki oldja meg problémáit maga, mégpedig úgy, ahogy tudja”.

A kutatás az Egyesült Államok mellett Görögországra, Magyarországra, Lengyelországra, Nagy-Britanniára, Franciaországra, Németországra, Hollandiára, Svédországra, Olaszországra és Spanyolországra terjedt ki. Eredménye szerint Európa- és Amerika-szerte egyre frusztráltabbak az emberek. E mögött a létbizonytalanság növekedése, a lesüllyedéstől való fokozódó félelem, az életszínvonal nyilvánvaló romlása húzódhat meg.

Ugyanakkor mégis egység mutatkozik Európán belül, mint ahogy az amerikai közvélekedésben is, hogy a legfőbb veszélynek a – főként az Iszlám Állam jelképezte – terrorizmust ítélik meg.

– Ennek lényegi üzenete az, hogy csökken a népek, nemzetek közötti szolidaritás, erősödik a nemzeti önzés.

– Évek óta erősödő tendencia a befelé fordulás. Korábbi megfigyeléseinkhez képest Európában nincs nagy elmozdulás e téren, az Egyesült Államokban viszont 2010 óta 11 százalékkal nőtt az „elszigetelődők” száma.

– Ez a 2008-2009-es nagy pénzügyi válság legfőbb társadalmi következménye?

– Az okok alapos, tudományos feltárása még várat magára, de sokat mondó az ugyancsak frissen publikált felmérésünk, amely szerint az Egyesült Államokban erőteljesen, Európában pedig folyamatosan növekszik azon huszon- sőt harmincévesek száma, akik nem engedhetik meg

maguknak, hogy külön háztartásban éljenek. Kezd jóval ötven százalék fölé emelkedni a szülőkkel egy háztartásban lakni kénytelen fiatalok aránya a világ legmódosabb, évtizedeken át a legkiegyensúlyozottabban fejlődő országaiban is. A nyugati társadalmakra rányomja bélyegét a gazdasági bizonytalanság érzete, az elszegényedéstől, lesüllyedéstől való félelem.

– A nemzeti önzést illetően számomra mellbevágó megfigyeléseket tettek Magyarországra vonatkozóan.

– A vizsgált tíz európai állam polgárai közül a magyarok fordulnak leginkább magukba: 77 százalékuk mondja, hogy hazájuk foglalkozzon csak a belső ügyeivel, a politika, a gazdaság kizárólag Magyarországra figyeljen. A 64 százalékuk nem akarja, hogy az ország segítsen más államokon, különösképpen nem a fejlődő világ országainak népein. A magyarok a vizsgált európai népek átlagához képest erőteljesebben aggódnak a menekültek miatt, 69 százalékuk szerint ez az országra leselkedő egyik legnagyobb veszély. A magyarok a legkevésbé elégedettek az Európai Unió menekültpolitikájával (72 százalék) és mindössze 17 százalékuk véli lényeges szempontnak az emberi jogok ügyét, azt, hogy ez bármiféle szerepet játsszon az ország külpolitikájában. A többi európai uniós tagállamban ez az arány átlagosan 44 százalékos.

– Ehhez képest azt olvasom ki a tanulmányukból, hogy mégis erősen kötődnek a magyarok az Európai Unióhoz.

– Kétségtelenül több ellenmondásos dolog is kiderül az ott végzett kutatásból: például, hogy az uniós átlaghoz képest masszívabb, 57 százalékos a NATO támogatottsága a magyarok körében, továbbá annak igenlése is, hogy Magyarország gazdaságilag terjeszkedjen a világban (62 százalékos támogatottság), ruházzon be például a fejlődő országokban.

– A NATO erőteljes igenlése viszont ellentmond annak, hogy a NATO által fő ellenfélnek tekintett Oroszország politikája kapcsán mi vagyunk a legmegengedőbbek…

– Feltétlenül. Önök akarják a legszorosabbra fűzni gazdasági kapcsolataikat Oroszországgal (67 százalékos támogatottság) és önök tartják az unión belül a legcsekélyebb jelentőségű veszélynek az orosz politikát (23 százalék).

– A vizsgált európai nemzetek között a magyarok mellett kik a leginkább unió-tagság pártiak és melyek a legkevésbé azok?

– Lengyelország és Magyarország vezet (az uniós támogatások legfőbb haszonélvezői – a szerk.), szintén népszerű az Európai Unió Olaszországban és Svédországban. A francia és a görög közvélemény lesújtóan rossz véleménynyel van az EU-ról.

– Melyek a világra, a világ problémáira leginkább nyitott és melyek a legkevésbé globálisan gondolkodó nemzetek?

– A németek 67 százalékos aránynyal a „győztesek", ők gondolkodnak a jelek szerint a leginkább globálisan, Németországban képviselik leginkább azt a nézetet, hogy az országuk és a világ problémái szervesen kapcsolódnak egymásba, elkülönítetten képtelenség kezelni őket. A nemzeti érdekeket leginkább a görögök, a britek, a franciák, a magyarok és az olaszok abszolutizálják.

Vidék Magazin
Az ország magazinja

A csok hatása a termelők várakozásaira

AZ ÁREMELKEDÉS MÁR ELKEZDŐDÖTT A LAKÁSÉPÍTÉSI PIACON

A családi otthonteremtési kedvezmény egy már 2015-ben is élénkülő piaci szegmensen segít költségvetési forrásokkal. A kormányzati beavatkozás egyelőre a termelési várakozásra enyhébb, az áremelési törekvésekre markánsabb hatást fejt ki a GKI Gazdaságkutató Zrt. felmérése szerint.

Írta: Németh Jenő

A kormányzat múlt év végén bejelentett lakáspolitikai intézkedés-csomagja a médiában, a közbeszédben illetve a magánbeszélgetésekben is vissza-visszatérő témává vált. A Magyar Nemzeti Bank felmérése szerint a családi otthonteremtési kedvezményről (azaz a csokról) március végéig a lakosság 94 százaléka értesült és csaknem 300 ezer háztartás a következő időszakban élni is szeretne ezekkel a lehetőségekkel. Igaz, az ezt tervezők között túlsúlyban vannak a használt lakások vétele iránt érdeklődők, új lakás építését vagy vásárlását csak mintegy 25 ezer csok-jogosult háztartás tervezi.

Ugyanebből a felmérésből derül ki, hogy a kereskedelmi bankok is a lakáshitelek iránti igények növekedésére számítanak. A GKI ingatlanpiaci kérdőíves felmérésének eredményei arra utalnak, hogy az ingatlanforgalmazó, fejlesztő és tanácsadó cégek 84 százaléka szerint a csok kisebb-nagyobb mértékben, de egyértelműen élénkíti a lakásépítést. A csok-lakásokat viszont fel is kell építeni, ezért az sem lényegtelen, hogyan vélekednek az építőiparosok a közeljövőről, hogyan alakulnak várakozásaik.

A GKI havonta méri fel az építőipari vállalkozások kilátásait. E felmérés-sorozat legfontosabb produktuma a bizalmi index, ami a vállalatok következő három hónapra vonatkozó kilátásait sűríti egyetlen számba. Míg 2014-ben az építőipar egészében a lakásépítő cégeknél derűlátóbb kilátások voltak regisztrálhatók, addig 2015-ben és 2016 eddig eltelt részében a lakásépítők már valamivel optimistábbak az építőipar átlagánál. (Ha a két görbe trendjét tekintjük, a lakásépítés esetében ez enyhén emelkedő, az építőipar egészében enyhén csökkenő.) Azaz a csok egy amúgy is javuló kilátású piacot élénkít. A lakásépítők már a csok által nyújtott lehetőségek tavaly év végi jelentős bővítése előtt is derűlátóbbak voltak az iparági átlagnál. Ezt az optimizmust a tényszámok is alátámasztják, a kiadott építési engedélyek száma ugyanis már 2015-ben is emelkedett.

Kissé más a helyzet a várható értékesítési árak esetében. 2014-ben és 2015-ben sem a lakásépítés, sem a teljes építőipar területén nem volt érzékelhető felfelé irányuló árnyomás. Az idei év elején viszont megugrottak az árvárakozások, ami – hosszú évek tapasztalatát figyelembe véve – nem is szokatlan. Csakhogy míg az építőipar egészében májusra teljesen megszűnt az áremelési nyomás (azaz az áremelést és árcsökkentést tervező vállalatok aránya lényegében megegyezett), addig a lakásépítő cégek körében fennmaradt az áremelést tervezők túlsúlya. Ennek a különbségnek a kialakulásában valószínűleg nem elhanyagolható a csok szerepe, a cégek a bőkezű állami támogatás egy részét mindenképpen meg akarják szerezni, s erre az áremelés alkalmas eszköznek látszik.

Energiatakarékos otthoni praktikák, vagy tudatos házépítés?

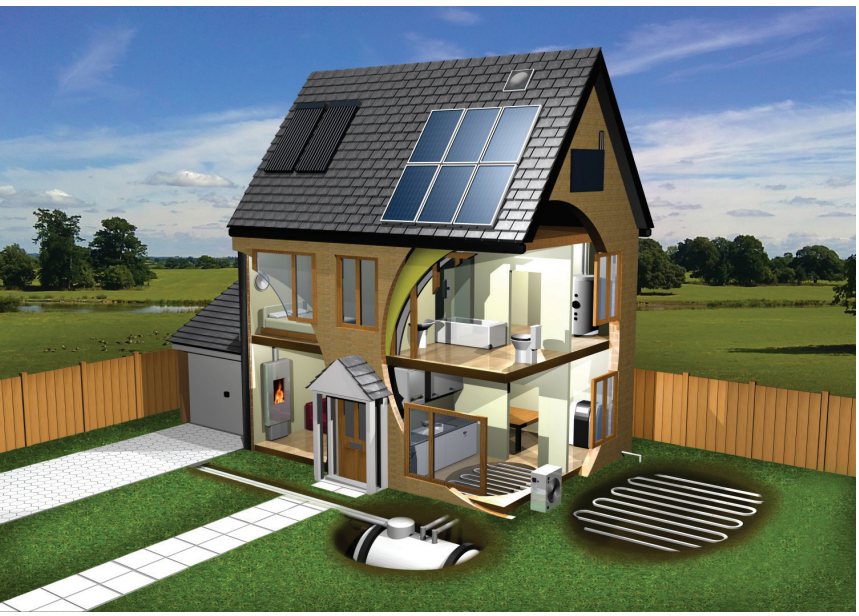

A TETŐ EGY HÁZTARTÁS ENERGIASZÜKSÉGLETÉNEK AKÁR 85 SZÁZALÉKÁT IS „ELŐÁLLÍTHATJA"

Használjunk víztakarékos csaptelepet és energiatakarékos izzót, felejtsük el a standby üzemmódot, a lakás hőmérsékletét tartsuk egyenletesen 21-22 fokon, legyen mindenhol függöny és redőny. Csak néhány a számos egyszerű hétköznapi gyakorlati praktikából, amivel csökkenteni tudjuk a rezsiköltséget és az energiafogyasztásunkat. A szakember szerint viszont néhány változtatással éves szinten százezreket spórolhatunk meg, ha energiatakarékos megoldásokat választunk házépítéskor, vagy felújításkor.

Írta: Ungvárnémeti Tóth László

Nem lehet elégszer hangsúlyozni, milyen sokat tehetünk környezetünk és a családi kassza érdekében, ha energiát spórolunk. A lehetőségek tárháza szinte végtelen, akár családi házban, akár lakásban élünk. Zuhany, vagy kád? Visszatérő kérdés: de az az igazság, hogy előbbi is csak akkor víztakarékosabb, ha maximum öt percig folyatjuk a vizet. Egy olyan zuhanyfejjel azonban, amely kevesebb vizet enged át, sokat spórolhatunk a vízszámlán. WC-tartályt is tudunk olyan megoldással üríteni, hogy éppen csak annyi vizet folyassunk el, amennyi szükséges. Ahogyan a mosás is tud 40 fokon eredményes lenni. Ugyanilyen praktikákat szükséges alkalmazni „nagyobb méretben" is, például egy családi háznál. Ne ijedjünk meg, ha a ház felújításakor, vagy építkezésekor többet fizetünk egy energiatakarékos rendszerért, hosszabb távon ugyanis ezek a kiadások megtérülnek. Gondoljon csak az energiatakarékos izzóra! Az is drágább a normál változatnál, mégis csökkenti a villanyszámlánkat.

Egy építkezés, vagy felújítás előtt sokszor az jelenti a legnagyobb fejtörést, melyik munkálatra, mennyit költsünk, pedig az is fontos szempont, hogy mekkora lesz kulcsrakész otthonunk fenntartási költsége. Olcsó húsnak híg a leve – szól a mondás, egy családi ház esetében viszont jelentős többletkiadást jelenthet egy-egy javítás, vagy csere. A 2016-os Bramac-Construma kutatás szerint a laikus építtetők legkevésbé az alapozáson (89 százalék), a vízszigetelésen (88 százalék), és a hőszigetelésen spórolnának házépítéskor. A tető és tetőtér kialakításán, a burkoláson és a villanyszerelésen viszont annál inkább. Az épületek energiavesztesége ezzel szemben leginkább a tetőnél jelentkezik.

Magyarországon olyan magas a napsütéses órák száma (évi 1900-2200 óra), hogy a tetőn solar rendszerekkel – napkollektorokkal és napelemekkel – az év minimum nyolc hónapjában, márciustól októberig az otthon számára szükséges energiamennyiség 85 százalékát elő lehet állítani. Éves szinten a melegvíz-igényünk akár 60-70 százaléka is előállítható napkollektorral.

A tető a napelemek, napkollektorok kiépítésén és használatán kívül számos más praktikus energiatakarékos megoldással is szolgálhat. „Megfelelő tető-hőszigeteléssel jelentősen csökkenthetjük a későbbi fűtési költségeket, nem beszélve a tetőszigetelés páraáteresztő képességéről, amely megakadályozhatja a vizesedést és penészesedést" – mondja Kóbor Csaba, a Bramac alkalmazástechnikai vezetője. A szakember hozzáteszi: újításként tavaly óta elérhető a piacon az úgynevezett Thermo Protector hővisszaverő tetőcserép, ami az infravörös sugárzást visszaverő felülete miatt akár 20 fokkal alacsonyabb hőmérsékletre melegedik fel, mint a hagyományos fedőanyagok. Ennek köszönhetően a tetőnek is kisebb hőteherrel kell megbirkóznia, így elhagyhatjuk a tetőtérben a klíma használatát is, hiszen ez a megoldás akár 10 fokkal hűvösebb tetőteret is eredményezhet számunkra, ami egyáltalán nem mindegy a kánikulai napokon.

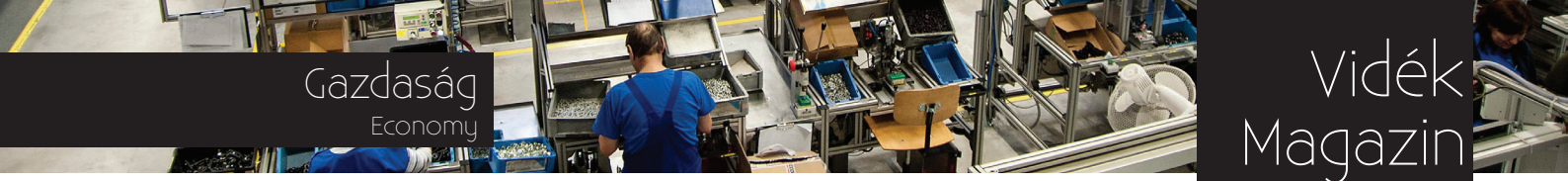

Előrejelzés 2016-ra

A GKI PROGNÓZISA

Az idei első negyedévi gazdasági lassulás előre látható volt az EU-támogatások (emiatt az állami beruházások) idei apálya miatt. A lassulás azonban váratlanul látványossá sikeredett, mert erőteljesen kidomborodott a hat éve működő „magyar modell" magánberuházásokat visszafogó hatása. Emellett egyes ipari területeken az első negyedévben értékesítési problémák jelentkeztek. A vártnál is sokkal rosszabb adat miatt a GKI Gazdaságkutató Zrt. 2,3 százalékról 2 százalékra csökkentette idei növekedési prognózisát, de ennél lassúbb GDP-bővülés is lehetséges.

Írta: Kiss Kornélia

A beruházások visszaesése a korábban gondoltnál jelentősebb, 8 százalék körüli lesz, ugyanakkor a gyors keresetemelkedés hatására a fogyasztás bővülése a korábban prognosztizáltnál 1 százalékponttal magasabb, 4 százalék lehet idén – véli a GKI Gazdaságkutató Zrt. (GKI). A prognózis szerint az export dinamikája aligha haladja meg az importét. A kedvezőbb gazdasági fejlődést főleg a felkészült munkaerő és a befektetett tőke hiánya akadályozza.

Fotó: Illyés Tibor

Nő a politikai bizonytalanság

A gazdaságkutató szerint a világgazdaság 2016-ban a korábban prognosztizáltnál lassúbb ütemben növekszik. A politikai bizonytalanság Nagy-Britannia EU-ból való kiválásával fokozódik. A Brexit gazdasági katasztrófa Nagy-Britanniának, politikai katasztrófa az EU-nak. Az EU számára ugyanis a közvetlen gazdasági veszteségeknél sokkal súlyosabb probléma, hogy felerősödhetnek az akár a széteséséhez is elvezető nemzeti törekvések. Ugyanakkor az sem zárható ki, hogy ez a veszély éppenséggel az integráció híveit készteti sikeresebb cselekvésre. Változatlanul napirenden van a menekült probléma és az ukrán válság. A gazdasági kockázatok erősödése főként Kína, az Egyesült Államok és az EU mérsékeltebb GDP-dinamikájára, Latin-Amerika recessziójára, az alacsony kőolajár kedvező növekedési hatásainak kifulladására vezethető vissza. Amerikában a monetáris szigorítás lassú lesz. A világ többi országát a növekedés serkentése és a deflációs nyomás elleni küzdelem jegyében továbbra is laza monetáris politika jellemzi. A menekültválságra az EU intézményei és a tagállamok még nem találtak hatékony választ.

Az EU konjunktúraindexe április után májusban is enyhén emelkedett, de még így sem érte el az év eleji szintet. Magyarországon idén januárban nagyon magas, a 2014. évi választások óta nem látott szintről indította az évet a GKI konjunktúraindex, ezt követően áprilisig kissé romlott, majd májusban és júniusban lényegében stagnált. Az üzleti várakozások az év eleje óta szinte folyamatosan romlottak, a fogyasztóiak viszont az áprilisi mélypont óta kissé javultak, de júniusban is elmaradtak az év eleitől.

Egyensúlyrontó változás kezdődött

Az elmúlt hónapokban a gazdaságpolitikában csendes, egyensúlyrontó változás kezdődött. A 2017. évi költség-

Fotó: Újvári Sándor

vetésben előirányzott lazítás hat az idei döntéshozatalra is. Folytatódik a tulajdonviszonyok és piacok aktív állami szerepvállalással történő átrendezése. Friss példák erre a cafeteria átrendezése miatt az önkéntes pénztárak nehéz helyzetbe hozása, az önkormányzatok számlavezetésének államosítása, vagy az FHB-csoport takarékszövetkezeti integrációt vezérlő terjeszkedésének törvénykezési eszközökkel való segítése, majd akadályozása; ez utóbbiban az elvileg független bankfelügyelet megjelenése. A monetáris politika fontos célja a forint gyengítése, s ezzel árfolyamnyereség elérése. Ennek ára a magyar gazdaság egészének leértékelődése. Az MNB messze túlterjeszkedik a jegybanktörvény által lehetővé tett kereteken, döntései rombolják a közbizalmat – húzza alá a GKI. Hozzáteszi: a Fitch Ratings májusban felminősítette Magyarországot, az S&P a kiszámíthatatlan gazdaságpolitika miatt ezt nem tervezi, a Moody's döntése bizonytalan.

A gazdaságkutató felhívja a figyelmet arra, hogy a jelek szerint kudarcot vallott az olcsó magyar munkaerőre alapozott növekedési stratégia. Mivel már legalább félmillió magyar dolgozik külföldön, a szakképzett munkaerő hiánya erőteljesen behatárolja a növekedés lehetőségeit. Az itthon maradottak képzett részének megtartása a verseny- és a közszférában is jelentős béremelést kényszerít ki, miközben a közmunkásoknak csak igen szerény része képes a versenyszektorban elhelyezkedni. Sok helyen a minimálbér 5,7 százalékos emelése is nagy gondot okoz. 2016-ban a bruttó kereset 6 százalékkal növekszik. A reálkeresetek a 0,8 százalék körül várható áremelkedés és az szja 1 százalékpontos csökkentése következtében átlagosan 6,5-7 százalékkal nőnek, nagy differenciáltság mellett. A nyugdíjak reálértéke kis mértékben emelkedik. A lakosság egy részének dinamikusan emelkedő jövedelme, csökkenő hitelterhe és növekvő vásárlási hajlandósága egyre inkább élénkíti, 2016-ban 4 százalékkal növeli a fogyasztást.

A magyar adat a legrosszabb az EU-ban

Az állóeszköz-felhalmozás a 2009-2012-es nagy visszaesést követően 2013-2015 átlagában 6-7, de ezen belül tavaly már csak 0,6 százalékkal bővült. Idén, főként az EU források visszaesése, de az üzleti szektor bizalmatlansága miatt is 8 százalékos csökkenés valószínű. A gyorsítás egyelőre sikertelen, a 2014-2020-as ciklus EU-forrásaiból június elejéig csak mintegy 100 milliárd forint kifizetésére került sor, ami a kormány által az idei évre tervezett 2140 milliárd forint 5 százaléka sincs. A beruházási ráta 2014-2015-ben 21-22 százalék körüli volt, ez idén 20 százalék alá csökken, ami egy közepesen fejlett ország esetében alacsony arány.

Miközben az EU-ban 2016 első negyedévben az előző negyedévhez viszonyítva a növekedés 0,3-ról 0,5 százalékra gyorsult, a magyar adat – legrosszabbként az EU-ban – 0,8 százalékos visszaesést jelzett. Az egy évvel korábbihoz viszonyított magyar növekedés (az EU módszertana szerint) mindössze 0,4 százalék volt. Régiós versenytársaink viszont két balti ország kivételével legalább 2 százalékkal, sőt Csehország 3, Szlovákia 3,7, Románia pedig 4,2 százalékkal növelte GDP-jét. A vártnál is sokkal rosszabb adat miatt a GKI 2,3-ról 2 százalékra csökkentette idei növekedési prognózisát, de ennél lassúbb GDP-bővülés is lehetséges. A GKI azonban az első negyedévhez képest érdemi javulásra számít. Tavalyhoz képest visszaesés csak az építőiparban lesz, de lassul az ipari termelés és a külkereskedelem bővülése, miközben kissé gyorsul a szolgáltatások teljesítménye. A mezőgazdasági GDP bővülése a tavalyi visszaesés és az eddigi jó időjárás hatására elérheti a 10 százalékot.

Az ipari termelés 2016 márciusában már ötödik hónapja csökkent. Az ipari termelés közel egyharmadát kitevő járműgyártás visszaesése az első negyedévben 1,6 százalék volt, s a gondok elsősorban az Audit érintették. Ugyanakkor az ipari fékeződés általános jellegét mutatja, hogy ebben az időszakban a tizenhárom feldolgozóipari ágazatból hétben visszaesés következett be. Áprilisban azonban márciushoz képest 5,4 százalékkal nőtt a termelés. Az első négyhavi 1,5 százalék után éves átlagban az ipari bruttó termelés 3,5 százalékos bővülése várható. Az építőipar az EU-források generálta kereslet függvénye; ez okozta a korábbi évek látványos emelkedését és az idei zuhanást. A 2014-2020-as EU-s költségvetési periódust terhelő kifizetések némi felfutása és a csok miatt élénkülő lakásépítés már csak az idei visszaesés fékezésére lehet elegendő, 2016 egészében 15 százalékos termelés-csökkenés valószínű.

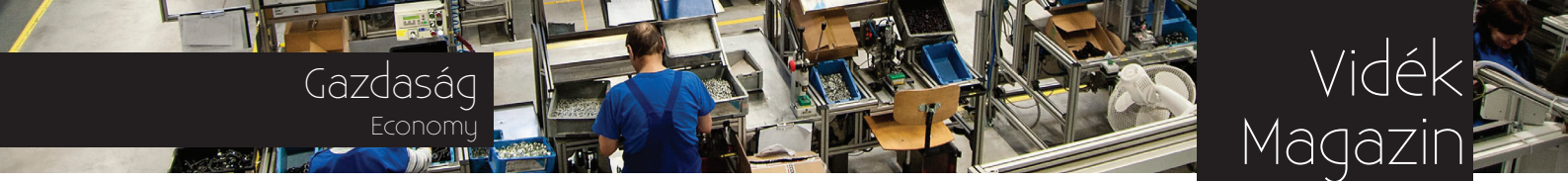

Munkaerőhiány és munkanélküliség

A szolgáltatási GDP növekedése 2016-ban 3 százalék körüli lesz, ami egy árnyalatnyi gyorsulás az előző évi 2,8 százalékhoz képest. A közösségi szolgáltatások hozzáadott értéke csak körülbelül 1 százalékkal növekszik, vagyis az emelkedés főként az üzleti szolgáltatások bővülésétől várható. A közigazgatásban beharangozott hatalmas létszámcsökkentés, a háttérintézmények széleskörű megszüntetése a gyakorlatban (szakmai megalapozottság híján) részben elhalt, részben pedig beolvasztássá enyhült. A bürokrácia az államközpontú magyar modell természetes velejárója. Az üzleti szolgáltatások a szolgáltató szektor egészénél gyorsabban növekszenek. Ezt segíti a fogyasztók fizetőképes keresletének emelkedése – a kiskereskedelmi forgalom körülbelül 5 százalékkal bővül, dinamikusan emelkedik a belföldi turizmus –, miközben a beruházások csökkenése szűkíti a fejlesztésekhez kapcsolódó szolgáltatók lehetőségeit. 2016-ban az áruszállítás teljesítménye összességében 2-3 százalékkal növekszik, elsősorban a közúti áruszállítás bővülésének köszönhetően. A távközlési piacon a növekedés motorja a mobilinternet. Az ingatlanpiacon erőre kap a tavaly kezdődött élénkülés. Tovább emelkedik a szolgáltatási export, főleg a szállítás, a Magyarországra kiszervezett szolgáltató központok, valamint az idegenforgalom területén.

A foglalkoztattak száma 2016-ban az előző éveknél lassabban, 1,5 százalékkal nő. Egyszerre van munkaerőhiány és a statisztikainál nagyobb munkanélküliség. A közfoglalkoztatásra elkülönített keret tovább emelkedett. Az állami foglalkoztatás drasztikus szűkítésével kapcsolatos elképzelések a gyakorlatban csak a költségvetési szektorban dolgozók létszámnövekedését lassítják. Tovább terjed a külföldi munkavállalás. A munkanélküliségi ráta 2016-ban várhatóan 5,8 százalék körülire csökken. Az ország legfejlettebb területein már csak súrlódásos munkanélküliség van (ezt nyugaton a határon átnyúló ingázás is segíti). A fejletlenebb területek egy részén – így Heves és Tolna megyében - a munkanélküliségi ráta ugyancsak jelentősen esett, 5 százalék körülire. Ez arra utal, hogy a konjunktúra javulásán alapuló piaci munkahelyteremtés sokkal eredményesebb, mint a mesterséges beavatkozáson alapuló. Az egy foglalkoztatottra jutó GDP alapján mért termelékenység továbbra is alig, mindössze 0,5 százalékkal javul.

A tervezett deficit elérése bizonytalan

Az idei első negyedév végén a vállalatok és a lakosság hitelállománya is kisebb volt az egy évvel korábbinál, a lakosságé a 2015 véginél is. Javult a banki portfóliók minősége, s többek között a bankadó csökkenése nyomán a szektor nyereségessége is. A hitelezés bővülését továbbra is elsősorban a kereslet hiánya akadályozza, de a vállalati szektorban idén már némi növekedés lehet. Bár a bankrendszer likviditása és tőkemegfelelési mutatója kimagaslóan jó, az ágazat nagyobbik felének magyar tulajdonba kerülése, az átláthatatlanul változó állami és bankfelügyeleti szerepvállalás kockázati, illetve bizonytalansági tényező.

A költségvetés bevételeinek és egyensúlyának alakulása az idei első öt hónapban kiváló, a tervezettnél mintegy 500 milliárd forinttal nagyobbra prognosztizált bevételeket azonban a kormány a 2016. évi költségvetés nyár eleji módosítása során lekötötte. Ezért a 2016-ra tervezett, 1,9 százalékos GDP-arányos deficit elérése bizonytalan, mivel a kormányzat részben kényszerből, részben a választásokra való felkészülés jegyében a második félévben várhatóan tovább növeli kiadásait. A GKI 2,3 százalékos hiányra számít. A konvergencia-program 2016 végére a GDP-arányos államadósság 75,3 százalékáról 74,5 százalékra való csökkenését irányozza elő. A GKI csak szimbolikus csökkenésre, 75 százalék körüli év végi értékre számít, mivel a kiadások növekedése és az új EU-pályázatok gyorsított beindításához szükséges költségvetési megelőlegezés miatt az államháztartás finanszírozási igénye nagyon magas, a GDP szintje pedig a kormány által vártnál alacsonyabb lesz.

Éve átlagban 315 forintos euró

Az infláció enyhén gyorsul, éves átlagban 0,8 százalékos, az év végén 1,5 százalékos áremelkedés várható. A május óta 0,9 százalékos alapkamat az év során aligha változik, éves átlagban 315 forintos euró valószínű. A Brexit növeli a pénzpiaci ingadozásokat.

Magyarország folyó fizetési és tőkemérlege 2009 óta évről évre szinte folyamatosan növekvő többletet mutat, ami 2015-ben elérte a 9,5 milliárd eurót. Ez idén a folyó fizetési mérleg jelentősen növekvő aktívuma ellenére – az EU-támogatások visszaesése következtében – 8 milliárd euróra csökken. Az elmúlt hét évben a magyarországi tőkeállomány a bankszektor kényszerű feltőkésítésén kívül a nemzetközi mozgások eredőjeként nem változott, ami a hazai befektetési környezet kemény kritikája. A külföldi működőtőke helyébe az EU-támogatások léptek. 2015-ben a nettó FDI mintegy 0,2 milliárd euró kivonást mutatott, e tendenciában idén nem várható fordulat. A régió más országai az EU-támogatásokkal nem helyettesítették, hanem kiegészítették a külföldi működőtőkét.

A nemzetközi összehasonlításban is kiugróan nagy finanszírozási többlet érthetetlenné teszi a forint folyamatos gyengítésére irányuló MNB-politikát, igazából enyhe, óvatos felértékelődés lenne indokolt. Ez egyébként segítené a bérek fokozatos felzárkóztatását, a képzett munkaerő itthon tartását. Igaz, nem hozna átláthatatlan módon befektethető százmilliárdokat a jegybanknak.

A GKI előrejelzéséhez képest a növekedés és az infláció esetében is az alacsonyabb ütemnek nagyobb a valószínűsége, mint a magasabbnak. Ugyanakkor számos politikai kockázatnak (például a menekült probléma kezelése, EU fejlődési iránya) a hatása sokkal nagyobb lehet, mint a szokásos gazdasági tényezőké.

Forradalmi változások a zöldenergia-rendszerben

ORSZÁGGYŰLÉS ELŐTT A MEGÚJULÓ ENERGIA TÁMOGATÁSI KONCEPCIÓ

A kormány közzétette a megújuló energiaforrásból származó villamosenergia-termelés támogatási rendszerének átalakítását célzó jogszabálycsomag tervezetét. A javaslat alapján a legtöbb megújuló energiaforrásból villamos energiát előállító termelő számára megszűnik a kötelező átvételre való jogosultság, és a helyét átveszi a prémium típusú támogatási rendszer.

Írta: Bártfai Balázs

A javaslat lényege, hogy az igen alacsonyan meghúzott korlátnál, 0,5 MW termelési kapacitásnál nagyobb erőműegységeknél megtermelt „zöld áramot" a jövőben a szabad piacon kell értékesíteni, az eladási áron felül pedig a termelők előre meghatározott egységnyi kiegészítéshez, azaz prémiumhoz juthatnak. Tóth Máté, a Faludi Wolf Theiss Ügyvédi Iroda energetikai csoportjának szenior ügyvédje szerint az új szabályozási koncepció sajátosságai a megújuló villamosenergia-piac lényegi átalakulását hozhatja: a meglévő és a piacra lépést fontolgató szereplőknek az eddigiektől egészen eltérő szempontokat kell majd mérlegelniük a beruházásuk megtérülése kapcsán. Körültekintő végrehajtása esetén azonban az új koncepció alkalmas lehet a megújuló energiaforrások felhasználási részarányának növelésére bizonyos technológiák ösztönzőbb támogatásán keresztül, a lakossági energiaárak tartósan alacsonyan tartása mellett.

A nyilvánosságra hozott jogszabálytervezetek alapján a jelenleg működő kötelező átvételi rendszer várhatóan a 0,5 MW-nál kisebb kapacitású erőműegységek, valamint a demonstrációs, azaz kísérleti projektek esetén működik csak tovább változatlan formában. Az ennél nagyobb teljesítőképességű megújuló energiaforrást felhasználó termelők önállóan, piaci alapon lesznek kötelesek a megtermelt villamos energiát értékesíteni. Az „elvárt" eladási árat a rendszerirányító MAVIR úgynevezett referencia piaci árként fogja meghatározni a magyar villamosenergia-tőzsde, azaz a HUPX árai alapján. Ezzel párhuzamosan a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (MEKH), az előállítás költségeire valamint az adott projekt méltányos megtérülésére figyelemmel meghatározza majd a „zöld áram" támogatott árát. A támogatott ár és a referencia piaci ár közti különbség az, amelyet zöld prémiumként a MAVIR a termelőnek kifizet majd. Ezzel lesz biztosítva a megújuló villamosenergia-termelés jövedelmezősége, egyúttal pedig csökken a konjunktúraciklus-idegen zöldszabályozás piaci áraktól való eddigi távolsága.

A legalább 1 MW teljesítményű termelők az EU elvárásával összhangban a támogatásra való jogosultságot kizárólag olyan tendereztetési eljárás alapján nyerhetik el, amely pályázatok célja a legversenyképesebb projektek kiválasztása lesz. Az 1 MW alatti termelők esetén a támogatott villamos energia mennyiségéről, a támogatás időtartamáról a MEKH kérelemre, adminisztratív úton dönt majd.

A biomasszát vagy biogázt felhasználó, már működő erőműegységekre is vonatkozik az új szabályozás: e termelőket úgynevezett barna prémium bevezetésével kívánják majd támogatni. A MEKH által megállapított összegű barna prémium célja, hogy az olcsóbb fosszilis energiaforrást is felhasználni képes ter-

melőt a biogázból/biomasszából történő villamosenergia-előállítás fenntartására ösztönözze.

Az eddig nyilvánosságra került tervezeteken felül a nap- és szélerőművek vonatkozásában remélhetően további speciális szabályokat állapítanak majd meg. Mint ismeretes, a szélerőművi kapacitások esetében igen hányattatott volt a szabályozás sorsa, mely részben abból adódott, hogy ezen energiaforrások rendelkezésre állásának időbeli hullámzását (a pótlásuk, az úgynevezett kiszabályozhatóságuk kérdését) a jogalkotó korábban nem kezelte megfelelően. Ráadásul a szükséges korrekciót elvégző jogszabály-változások nem eredményezték a kívánt hatást, hasonlóan például a kapcsoltan termelő gázmotorok sorsához nagyfokú kiszámíthatatlanságot teremtettek. E területeken a piac régóta kivár; a jogalkotó számára az új támogatási koncepció elfogadása alkalom lehet e speciális területek rendezésére is, ami az eddigi szabályozási változások okán kialakult piaci bizonytalanságot, illetve országkockázatot csökkentheti majd.

Magyarország az EU felé azt vállalta, hogy 2020-ra a teljes energiafelhasználás 14,65 százalékát megújuló forrásokból fedezi. „Az új támogatási koncepcióval ennek elérésére, illetve meghaladására nagyobb lehetőség nyílhat, mivel a tervezet európai léptékű és piacbarát, miközben figyelemmel van olyan korábbi sajnálatos szabályozási deficitekre is, mint az említett kiszabályozhatóság, vagyis az ellátás-biztonság problémája illetve a szabályozás alacsony kiszámíthatósága, az országkockázat. Sok fog múlni azonban a tényleges prémium árakon, illetve a korábban mostohán kezelt területek megnyugtató rendezésén" – mondta el Tóth Máté.

A megújuló energiaforrások felhasználási arányának növelése, lényegében az új kapacitások létesítésének ösztönzése a lakosságra nézve nem jelent majd többletterhet, hiszen a támogatási rendszer forrását továbbra is a nem egyetemes szolgáltatás körében ellátott felhasználók (például ipari fogyasztók) általi befizetések képezik majd. Ellenkezőleg: a körültekintő prémiumár-képzés a korábbi nagyban konjunktúra-idegen támogatott árak fenntartási, „bekerülési" költségéhez képest alacsonyabb terhet jelenthet, ami érdemben hozzájárulhat az energiaárak tartósan alacsony szinten tartásához is.

WOLF THEISS

Az 1957-ben alapított Wolf Theiss Közép- és Kelet-Európa egyik vezető ügyvédi irodája, mára 13 integrált irodával rendelkezik Albániában, Ausztriában, Bosznia-Hercegovinában, Bulgáriában, Csehországban, Horvátországban, Lengyelországban, Magyarországon, Romániában, Szerbiában, Szlovákiában, Szlovéniában, illetve Ukrajnában, és több mint 340 jogász támogatja ügyfelei üzleti tevékenységét. A Wolf Theiss a kereskedelmi jog minden területére kiterjedően nyújt jogi tanácsadást mind helyi, mind nemzetközi színtéren, különös tekintettel a peres ügyek, a társasági jog (különösen a vállalat-felvásárlások és a cégjogi átstrukturálások), az ingatlan- és környezetvédelmi jog, az energiajog, a bank- és tőkepiaci ügyletek területein. Kiemelkedő az irodahálózat adójogi tevékenysége is. A közelmúltban Az Év Ügyvédi Irodája Magyarországon díjat elnyerő Faludi Wolf Theiss 2007 novemberében jelent meg a hazai piacon a Wolf Theiss hálózat teljes jogú tagjaként. Jelenleg több mint 20 fős jogi csapata prominens magyar és nemzetközi társaságoknak, bankoknak és befektetőknek, magán- és állami intézményeknek nyújt jogi szolgáltatásokat nemzetközi és hazai tranzakciókban, peres eljárásokban és adóügyekben. Az iroda energetikai praxisát a vezető nemzetközi ügyvédi rangsorok egyöntetűen a „Tier 1", azaz a legmagasabb, piacvezető kategóriába sorolják.

Költözik az EU-ban?

Fotó: Európai Parlament

MEGSZAVAZTÁK, HOGY PAPÍRJAIT MINDENHOL ELFOGADJÁK

Az Európai Parlament megszavazta az európai uniós állampolgárok szabad mozgását elősegítő új szabályokat, amelyek olyan iratoknál, mint a születési, házassági anyakönyvi kivonat, az Európai Unión belül megkönnyítik az eredetiség igazolását. Az új rendelkezések nyomán – hogy ne kelljen mindent lefordítani –, többnyelvű uniós nyomtatványokat kell csatolni az okmányokhoz.

Írta: Max Roseman

„Több mint 14 millió uniós állampolgár él más EU-s országban, akik rettentő bonyolult procedúrákba ütköznek, ha házasodni akarnak, az apaságukat, anyaságukat akarják bizonyítani vagy az erkölcsi bizonyítványukat elfogadtatni. A szavazással eltöröltük a költséges és fárasztó hitelesítést és bevezettük a többnyelvű uniós nyomtatványokat. Ez az első lépés egy hosszú folyamatban, amelynek a végén egységes uniós dokumentumok állnak" – mondta Mady Delvaux (S&D, Luxemburg) jelentéstevő, azután, hogy a képviselők az európa tanácsi és európai parlamenti tárgyalók közötti informális megállapodást szentesítették.

A rendelet 2019-ig fokozatosan lép hatályba. Csökkenti a bürokráciát: nem kell például hitelesíteni majd olyan dokumentumokat, mint a személyi iratok, az állampolgársággal vagy szülői státusszal kapcsolatos okmányok. A képviselők és az Európa Tanács megegyezett abban, hogy a könnyítések körébe bevegyék a házasságkötéshez, a regisztrált élettársi kapcsolathoz szükséges iratokat. A jövőben minden további hitelesítési eljárás nélkül elfogadják az erkölcsi bizonyítványokat más tagállamokban.

Többnyelvű nyomtatványok

Hogy bizonyos közokiratokat ne kelljen lefordítani, a beadandó dokumentumokhoz új, többnyelvű uniós nyomtatványokat lehet majd csatolni. Ebbe a körbe tartoznak a születési és halálozási anyakönyvi kivonatok, házassággal, regisztrált viszonnyal kapcsolatos iratok, lakhatásra vonatkozó iratok és az erkölcsi bizonyítványok. A változás tehát olyan közokiratokra alkalmazandó, amelyek elsődleges rendeltetése az alábbiak: születés, „életben lét", haláleset, név, házasságkötés (beleértve a házasságkötési képességet és a családi állapotot), a házasság felbontása, különválás vagy a házasság érvénytelenítése, bejegyzett élettársi kapcsolat (beleértve a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésének képességét és a bejegyzett élettársi kapcsolattal összefüggő jogállást), a bejegyzett élettársi kapcsolat megszüntetése, a bejegyzett élettársi kapcsolatban élők különválása vagy a bejegyzett élettársi kapcsolat érvénytelenítése, anyaság és/vagy apaság, örökbefogadás, lakóhely és/vagy tartózkodási hely, illetve állampolgárság. A hatály kiterjed az állampolgárság szerinti tagállam által kiállított, büntetlen előéletet igazoló közokiratokra is. A többnyelvű okmányok révén a polgárok időt és pénzt spórolnak.

Tájékoztatni kell a polgárokat

A képviselők az Európai Bizottság és a tagállamok feladatává tették, hogy honlapjaikon és az e-igazságszolgáltatási portálon közzétegyék ezeket az információkat. A könyítés azokra a közokiratokra is alkalmazandó, amelyeknek bemutatását megkövetelhetik az állampolgárságuktól eltérő tagállamban tartózkodási hellyel rendelkező uniós polgároktól, amennyiben utóbbiak az európai parlamenti választásokon vagy a helyhatósági választásokon aktív és/vagy passzív választójogukat abban a tagállamban kívánják gyakorolni, ahol tartózkodási hellyel rendelkeznek.

A közokiratokhoz fordítási segédletként csatolandók a többnyelvű formanyomtatványok a születés, az életben lét, a haláleset, a házasságkötés (beleértve a házasságkötési képességet és a családi állapotot), a bejegyzett élettársi kapcsolat (beleértve a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésének képességét és a bejegyzett élettársi kapcsolattal összefüggő jogállást), a lakóhely és/vagy a tartózkodási hely, továbbá a büntetlen előélet tekintetében.

Két év után felülvizsgálat

Az új szabályokat két év után ki lehet terjeszteni a vállalatok jogi helyzetével és képviseletével kapcsolatos dokumentumokra, diplomákra és más végzettséggel kapcsolatos okmányokra, a fogyatékossággal kapcsolatos iratokra. Azt is meg kell majd vizsgálni, hogy a többnyelvű nyomtatványok beváltak-e.

Magasra tett léc

EGYÜTTMŰKÖDIK AZ EURÓPAI UNIÓ ÉS KÍNA

Az Európai Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője és az Európai Bizottság közös közleményt fogadott el „A Kínára vonatkozó új uniós stratégia elemeiről” címmel. A dokumentum felvázolja az Európai Unió és Kína kapcsolatát a következő öt évre vonatkozóan.

Írta: Chiang Kuo

A közös közlemény azonosítja az EU és Kína közötti kapcsolat által kínált rendkívüli lehetőségeket, kimondottan az európai munkahelyteremtés és növekedés fellendítése, valamint a kínai piac uniós vállalkozásokkal szembeni nyitottságának jelentős fokozása céljából, így előmozdítva a Juncker-Bizottság első számú prioritását.

„Az Európai Unió és Kína már jelenleg is széles körű együttműködést folytat: közösen kezeljük az aktuális globális és politikai ügyeket, például Irán, Szíria, Afganisztán, a migráció és az éghajlatváltozás kérdését. Ennél azonban többet tudunk és többet is kell tennünk az Európai Unió és Kína közötti kapcsolat szorosabbra fűzése érdekében” – mondta Federica Mogherini, a főképviselő/alelnök. Véleménye szerint a polgárok, iparágak és szervezetek számára egyaránt előnyös lehet a szorosabb, jobb és

Fotó: Európai Parlament

Federica Mogherini

MAGYARORSZÁGRÓL TERJESZKEDIK KÍNA NAGY LEDGYÁRTÓJA

Az éves szinten kétszámjegyű növekedést produkáló globális ledvilágítási piac jelentős kínai szereplője, az egyik legrégebbi, a sanghaji tőzsdén jegyzett cég, a Shanghai Feilo Acoustics európai leányvállalata, az Inesa Europe Magyarországon rendezi be európai disztribúciós központját, miután megvásárolt egy 16 600 négyzetméteres logisztikai központot Dunakeszin. A központ szolgálja ki az egyik legnagyobb kínai ledgyártó európai ügyfeleit.

A vevő tervei szerint a későbbiekben gyártással is foglalkozó magyarországi központ fejlesztése támogatja a céget abban, hogy 2020-ra a világ meghatározó ledvilágításgyártójává váljon. A tranzakció során a CBRE ingatlan-tanácsadó ipari ingatlanokért felelős csapata mutatta be az ingatlant és képviselte az eladót.

A befektetési céllal vásárolt jövedelemtermelő ipari ingatlanok iránt az elmúlt két évben jelentős keresletnövekedés zajlott le Magyarországon. A teljes magyarországi ipari ingatlanbefektetési forgalom 2015-ben közel ötszörösére nőtt az előző évhez képest és elérte a 142 millió eurót, amely 2007 óta a legmagasabb érték. A CBRE ingatlan-tanácsadó előrejelzése szerint idén további növekedés valószínűsíthető, már az első félévben meghaladta a 100 millió eurót a befektetési forgalom.

Fotó: Európai Parlament

Qiangba Puncog és Martin Schulz

világosabban meghatározott, a közös felelősségvállalás elvére épülő EU-Kína kapcsolat. „Meggyőződésem, hogy a közös közlemény lehetővé teszi, hogy maradéktalanul kiaknázzuk az e kapcsolatban rejlő egyértelmű lehetőségeket."

A lehetőségek közé tartozik egy ambiciózus és átfogó beruházási megállapodás megkötése, Kína hozzájárulása az európai beruházási tervhez, a közös kutatási és innovációs tevékenység, továbbá az eurázsiai földrész fizikai és digitális hálózatok révén történő összekapcsolása, ami elősegíti a kereskedelem és a beruházások áramlását és az emberek közötti kapcsolatok kialakítását.

A hosszabb távú lehetőségeket illetően nagyszabású elképzelések – például egy mély és átfogó szabadkereskedelmi megállapodás – is szóba kerülhetnek, miután a két fél között létrejött egy ambiciózus beruházási megállapodás, és megvalósulnak a hazai és külföldi vállalkozások számára egyenlő versenyfeltételeket biztosító reformok. E tekintetben Kínának meghatározott időn belül jelentősen és ellenőrizhető módon le kell építenie ipari kapacitásfeleslegét – mindenekelőtt az acéliparban –, ezáltal megelőzve a tisztességtelen verseny káros következményeit. Kulcsfontosságú az uniós piacvédelmi eszközök további megerősítése, főként az Európai Bizottság által 2013 áprilisában előterjesztett, piacvédelmi eszközökre vonatkozó javaslat mielőbbi elfogadása révén. Az EU a Kínával folytatott szerteágazó párbeszéden keresztül változatlanul támogatni fogja Kína gazdasági és társadalmi reformprogramját, hogy az ország teljes mértékben kiaknázhassa a piacvezérelt reform előnyeit, többek között azáltal, hogy megszüntetik az állam által előidézett gazdasági torzulásokat és megreformálják az állami tulajdonban lévő vállalatokat.

A közös közlemény ugyancsak rámutat az EU és Kína közötti együttműködés és partnerség szorosabbra fűzésének lehetőségeire a kül- és biztonságpolitika terén. Az Iránnal az atomenergiáról folytatott tárgyalások kedvező tapasztalatára építve az Európai Uniónak és Kínának fokoznia kell együttműködését a nemzetközi konfliktusok kezelése és a külpolitikai prioritások terén, mind kétoldalú fellépések révén, mind a többoldalú fórumokon, például az ENSZ-ben vagy a G20-csoportban. A globális természetű kérdések – köztük a migráció, a nemzetközi fejlesztési támogatás, a környezetvédelem és az éghajlatváltozás elleni küzdelem – csakis globális válaszintézkedések révén kezelhetők, ezért az EU-Kína együttműködés meghatározó jelentőséggel bír.

Az EU elvközpontú, praktikus és pragmatikus együttműködést kíván folytatni Kínával, szem előtt tartva az uniós érdekeket és értékeket, és mindenekelőtt tiszteletben tartva a nemzetközi szabályokat és normákat, valamint az emberi jogokat. Az EU-nak továbbra is egységes tömbként, összetartóan és hatékonyan kell fellépnie, hogy megvalósítsa az uniós polgárok érdekeit szolgáló ambiciózus célkitűzéseit.

Az Európai Bizottság Kínáról szóló legutóbbi közleményét éppen tíz évvel ezelőtt, 2006-ban fogadták el. Azóta mind az EU, mind Kína számottevő változáson ment keresztül. Kína jelenléte egyre erősödik a világ valamennyi régiójában, gazdasági és politikai értelemben egyaránt. Ez az új helyzet – felismerve az új fejlemények kezelésének szükségességét – új megközelítés érvényesítését követeli meg az uniótól. Az EU új stratégiája ezért arra irányul, hogy a Kínával fenntartott kapcsolatban a következő öt év folyamán előmozdítsák az uniós érdekeket és hangsúlyozzák az uniós értékeket.

Vidék Magazin
Az ország magazinja

Fotó: Kertész Gábor

Kedvező piaci fordulatot várnak a gazdálkodók

AGRÁR GAZDASÁGI INDEXET INDÍTOTT A BUDAPEST BANK

A Budapest Bank, az MFB Csoport tagja által indított Agrár Gazdasági Index felmérés szerint az agrárszektorban kivárás és enyhe optimizmus tapasztalható. Az agráriumban tevékenykedő kis- és középvállalkozások helyzetét és várakozásait bemutató index jelenleg 2 ponton áll, ami az őszi felmérés eredményéhez képest 7 pontos emelkedés. A gazdák bizakodása mind az árbevétel, mind a beruházási szándék, mind pedig az értékesítési lehetőségek tekintetében érzékelhető. Pénzügyi jellemzőik alapján a szektort továbbra is stabil, tőkeerős vállalkozások alkotják: a napi működésüket főként saját forrásból fedezik, a beruházások finanszírozásában azonban fontos szerepet kapnak az uniós támogatások és a bankhitelek is.

Írta: Fazekas Hunor

A Budapest Bank Business, a bank kis- és középvállalkozásokra fókuszáló üzletága az 1990-es évektől kezdve nagy hangsúlyt fektet a kkv-kon belül az agrárcégek kiszolgálására, ezért önálló mezőgazdasági csoportot alakított ki, szakértőik pedig mélyrehatóan ismerik az agrárvállalkozások helyzetét, problémáit és igényeit. A bank megbízásából a GfK Hungária Piackutató Intézet 2015 őszén és 2016 tavaszán reprezentatív kutatás keretében mérte fel az agrárszektorban tevékenykedő kkv-k várakozásait. A felmérés eredményét a most publikált Agrár Gazdasági Index foglalja össze. Az index értékét az eredményektől függően -100 és +100 között állapítják meg, ahol a 0 érték a semleges, az alatta lévő érték a negatív, felette pedig a pozitív várakozásokat mutatja. A kutatás során a bank és a kutatóintézet az agrárvállalkozások pénzügyi várakozásait, beruházásaik alakulását, a piaci környezet megítélését, a munkaerőpiaccal kapcsolatos meghatározó elemeket és finanszírozási lehetőségeiket vizsgálta.

Az Agrár Gazdasági Index eredménye szerint az agrárszektorban összességében enyhe optimizmus tapasztalható, ami a tavaly év végén mért állapothoz képest javuló trendet (+7 pontos változás) mutat. Az ágazaton belül főleg a fiatalabb, és a növényter-

mesztéssel foglalkozó gazdák, valamint a kisebb gazdaságok körében mérhető nagyobb mértékű derűlátás, a nagyobb gazdaságok és az állattartók várakozásai mérsékeltebbek. „Amennyiben az év hátralevő része is a jelenleg tapasztalható tendenciák mentén alakul, úgy 2016-ban, jó termelési eredmények és viszonylag alacsony árak mellett átlagos évet fognak zárni a mezőgazdasági termelők" – értékelte az eredményeket Császi Róbert, a Budapest Bank vállalati értékesítési vezetője. „Az eredmények jelentős javulásához a kedvező időjárás mellett szerencsés világpiaci fordulatokra is szükség lesz" – tette hozzá a szakember. Császi Róbert rámutatott: „A növénytermesztők pozitív várakozásai mögött egyrészt a kalászos gabonák kedvező terméseredményei, másrészt a kukoricatermesztők országos viszonylatban kedvező kilátásai állnak. Az állattartók hangulatát elsődlegesen a tartósan alacsony tej- és élősertés árak határozzák meg."

A Budapest Bank szakértői az Agrár Gazdasági Indexen belül három részindexet határoztak meg: siker, beruházás és kereslet. A siker részindex – amely az idei pénzügyi eredménnyel (árbevétellel és profittal), valamint a hatékonysággal kapcsolatos várakozásokat tükrözi, – a tavalyi eredményekhez viszonyítva jelentős javulás mutat, és pozitív várakozásokat takar (2 ponton áll, +21 pontos változás). A fiatalabbak és a legfeljebb 300 hektáron gazdálkodók az átlaghoz képest valamivel jobb eredményekre számítanak idén. A beruházási szándék a tavaly mérthez hasonlóan 8 ponton áll, ami relatív stabil beruházói arányt takar. A kereslet részindex – amely az értékesítési árak alakulását és az értékesítési lehetőségeket összegzi, – -4 ponton állt idén tavasszal, ami gyakorlatilag változatlan a tavaly év végén mérthez képest.

Erősödő beruházási szándék

2015-ben minden második agrárvállalkozás valósított meg beruházást, jellemzően 50 millió forint alatti összegben. A megkérdezett vállalkozók fele ugyanolyan értékű beruházást tervez végrehajtani idén is, mint tavaly, 23 százalékuk pedig jelentősebb fejlesztéssel számol. A tavalyi eredményekhez hasonlóan a kapacitásbővítéssel szemben idén is a technológiai fejlesztések kerülnek előtérbe. A vállalkozások 37 százaléka tervez korszerűsítést a következő 12 hónapban, azaz növelné jelenlegi technológiai színvonalát, vagy további gépesítésbe ruházna be, kapacitásbővítést pedig a gazdák 9 százaléka kíván végrehajtani.

A korszerűsítést tervezők kétharmada mezőgazdasági gép vásárlását tervezi, míg a második leggyakrabban említett terv a mezőgazdasági épületek korszerűsítése volt, amit az új technológiai eljárás és az öntözőrendszer kialakítása követ. Az energiahatékonyság is megjelenik a tervek között, a vállalkozások 12 százaléka említette ezt. Nem meglepő módon a növénytermesztéssel foglalkozók inkább mezőgazdasági gép vásárlását tervezik, míg az állattenyésztéssel foglalkozók az épületek korszerűsítésében gondolkodnak.

„Tapasztalataink szerint az agrárszektorban tevékenykedő kkv-k beruházásaiban komoly szerepet játszanak az Európai Uniós források. Látható, hogy a beruházási szándék megvan, a kivárás mögött kiemelkedő mértékben az EU pályázatok kiírására, illetve a beadott pályázatok eredményére történő várakozás áll. A lassan lezáruló állattenyésztési és kertészeti korszerűsítésre kiírt felhívások, valamint az ősszel megnyíló gabonaszárítók és tárolók létesítését célzó források jelentős lökést adhatnak az ágazat beruházásainak, ezen fejlesztések azonban minden bizonnyal 2017-ben valósulnak majd meg. 2016 a várakozás éve a mezőgazdaságban" – foglalta össze Császi Ró-

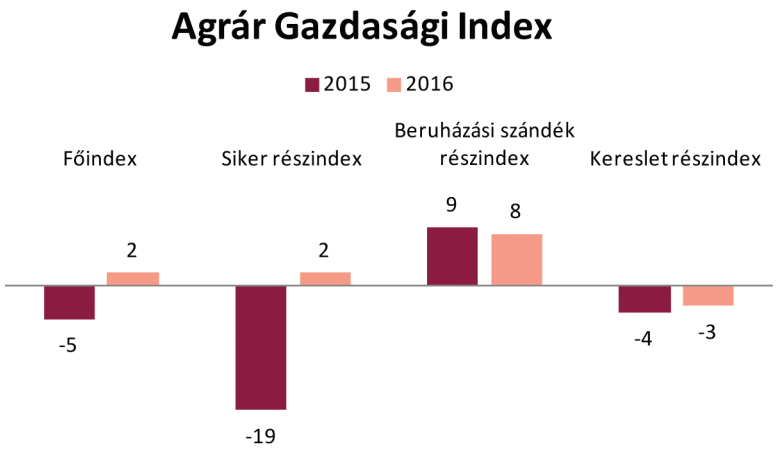

Fotó: Kozák Mária

bert. Majd hozzátette: „Az agrárszektor azonban akkor lehet igazán sikeres, ha a feldolgozóipari fejlesztések intenzitása lépést tud tartani az alapanyag-termelő ágazatokban megvalósuló invesztíciókkal. Az élelmiszeripari vállalkozások fejlesztéseinek megvalósításához kiváló lehetőséget teremt a Budapest Bank fiókhálózatában is működő MFB Pontokon keresztül már most kínált 0 százalékos kamattal elérhető hitel, valamint a későbbiekben várhatóan elérhető kedvezményes hitel- és vissza nem térítendő forrással kombinált hiteltermékek köre."

Biztató kilátások

A Budapest Bank év végén készült felmérése szerint 10-ből 6 agrárvállalkozás legalább akkora árbevételt vár idén, mint tavaly. Minden hetedik vállalkozás árbevételének növekedésére számít, ők átlagosan 15 százalékos emelkedést tartanak reálisnak. Szintén a növekvő derűlátást mutatja, hogy a tavalyi felméréshez képest idén csökkent a negatív eredményeket valószínűsítő vállalkozások aránya. 2015-ben a vállalkozások 46 százaléka, idén viszont csak 24 százaléka gondolja úgy, hogy az előzőnél alacsonyabb árbevétellel zárja az évet.

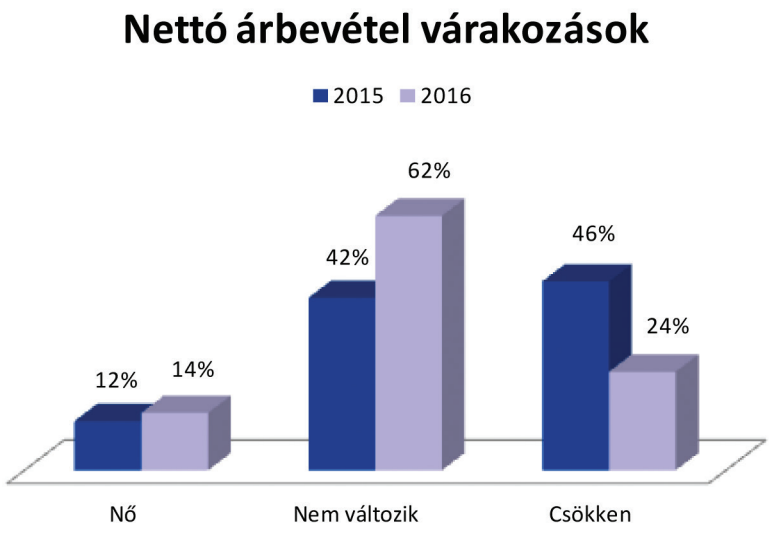

A felmérés kitér arra is, hogy a gazdák hogyan látják a piaci környezetüket, az értékesítési árak változását, valamint az értékesítési lehetőségeiket. Eszerint a megkérdezettek 64 százaléka ugyanolyan értékesítési árakkal számol, mint az előző évben, közel ötödük alacsonyabb, 17 százalékuk pedig magasabb árakat vár idén. Az értékesítési lehetőségek terén sem mutatható ki változás a kutatás szerint, a mezőgazdasági cégek 82 százaléka szerint ugyanis változatlan a piaci környezet. A 18-49 évesek, a 300 hektár alatti földterületen gazdálkodók és a 200 millió forint alatti éves árbevételű cégek 11-12 százaléka ugyanakkor kifejezetten optimista, és arra számít, hogy idén könnyebben tudja majd értékesíteni termékeit. Császi Róbert szerint a jelenlegi ártendenciák nem támasztják alá a szektor tavaszi, kedvező várakozásait, ugyanakkor nem kizárható egy év végi, kedvező piaci fordulat sem. A kedvező árpozíció kivárását és a sikeres értékesítési lehetőségek megteremtését a készletfedezet bevonása melletti finanszírozással valósíthatják meg a gazdálkodók.

Főként saját forrásból és EU támogatásból fedezik a beruházásokat

Mind a napi működés (69 százalék), mind pedig a beruházások finanszírozásánál (57 százalék) a saját forrás használata a legjellemzőbb finanszírozási forma. A mezőgazdasági tevékenység finanszírozásában ezen kívül a normatív állami támogatások (9 százalék), valamint a banki hitelek (6 százalék) is népszerűek a finanszírozási mixen belül. A beruházások finanszírozásánál árnyaltabb a kép: a beruházók a teljes beruházási költség átlagosan 57 százalékát finanszírozzák saját forrásból, amit az EU támogatás és a bankhitel követ, ilyen módon a költségek 27 százalékát finanszírozzák majd a beruházást tervező agrárvállalkozások.

Az agrárvállalkozások beruházásainak finanszírozását tekintve látható, hogy a bankhitel és lízingfinanszírozás (16 százalék) is komoly szerepet játszik, sőt a megkérdezettek a jövőben tovább

Működés finanszírozása
finanszírozási eszközök

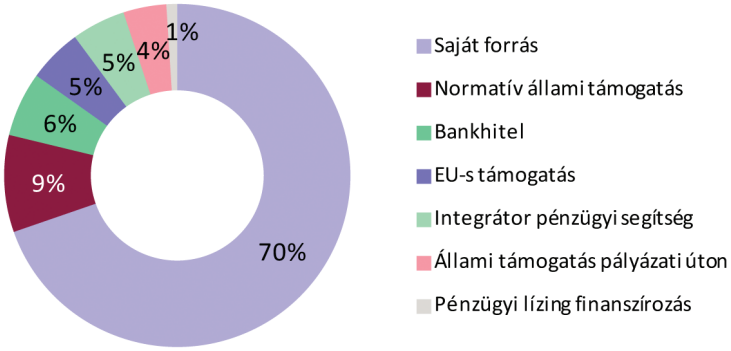

Beruházás finanszírozása
finanszírozási eszközök

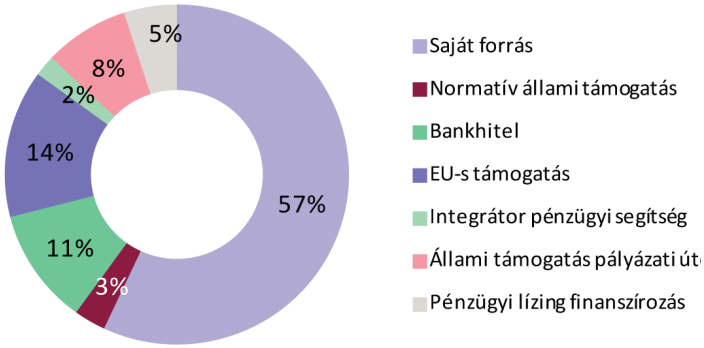

növelnék (10 százalékkal) ezek arányát. „Figyelembe véve, hogy számottevő azon beruházások aránya, amelyeknél EU-s forrás bevonása nem lehetséges, egyre fontosabb szerepet fognak betölteni a pénzintézetek a kkv-k beruházásainak finanszírozásában”– tette hozzá Császi Róbert.

Képzett munkaerő biztosítására gyakorlati helyek

A felmérésből kiderült, hogy az agrárcégek 88 százaléka legalább a mostani alkalmazotti létszámát meg kívánja tartani, 8 százalékuk pedig bővítést tervez. A bővítés kapcsán ugyanakkor azt is elmondták a megkérdezett agrárvállalkozások, hogy a mezőgazdasági szektorban hiányzik a megfelelő képzettségű, illetve végzettségű munkaerő: az agrárcégek 73 százaléka tapasztalta ezt a piacon. Ez ellen tesznek is: a megkérdezett vállalkozók döntő többsége saját bevallása szerint leginkább úgy próbálja növelni a képzett munkaerő számát, hogy gyakorlati helyet biztosít (65 százalék). Különösen az állattartással foglalkozók, a fiatalabb gazdák, a nagyobb területen gazdálkodók és a nagyobb árbevételű cégek élnek ezzel a lehetőséggel.

Vidék Magazin
Az ország magazinja

Maradj talpon a Vitaforttal

JUBILEUMI TALÁLKOZÓ ÉS JÖVŐKÉP A VEZETŐ TAKARMÁNYGYÁRTÓNÁL

Idén is volt vendégfogadás „Vitafort módra”, ráadásul kettős jubileummal: Dabason 35 éve indult a takarmánygyártás és negyedszázada működik együtt a Vitafort és francia társvállalata. A partnertalálkozót a szakmai „menü” mellett sok játékosság jellemezte, ráadásként humorból és finom ételekből sem volt hiány.

Írta: Tóth László Levente
Fotók: Fikció Fényképműhely

A Vitafort Első Takarmánygyártó és Forgalmazó Zrt. országos partnertalálkozóinak immár sok éves hagyományát tükrözi egy kis sátorváros. A cég székháza melletti standokon kóstoló várja a vendégeket, akik azonban nemcsak az ízekről kaphatnak benyomást. Amolyan szabadtéri tárlat ez, amely áttekintést ad a Vitafort üzleti kapcsolatainak sokszínű hálózatáról és arról, hogy az ország minden részéből bemutatót tartó partnercégek a termékek milyen széles skáláját nyújtják vásárlóiknak. A partnertalálkozó hivatalos programja, a szakmai előadások előtt már itt nyílik alkalom a régi ismerősök találkozójára, amely idén ünnepélyesebb volt a megszokottnál. A 2016-os esztendő ugyanis a Vitafort jubileumi éve: Dabason 35 évvel ezelőtt indult be a takarmánygyártás. A 35 éves évforduló párosul egy negyedszázados megemlékezéssel: 25 évre tekint vissza a Vitafort és francia társvállalata, mai nevén az Union InVivo együttműködése.

A kettős jubileum az oka, hogy nem a szokásos módon vette kezdetét a szokásos plenáris szakmai konferencia. A nyitány a múltat idéző tények helyett jelképpé emelkedő hasonlattal szolgált. „Az egész élet olyan, mint a növény, amely nemcsak azt foglalja magában, amit a szemnek tár oda, hanem rejtett mélységeiben még egy jövő állapotot is hordoz. Aki előtt növény van, amely először levelet hord, nagyon jól tudja, hogy egy idő után a levelet hordó száron virágok és termés lesznek. És a növény rejtekén már most megvannak a csírák ehhez a virágzáshoz és terméshez. Azonban hogyan mondhatná meg bárki is, milye-

nek lesznek ezek a szervek, aki csak azt akarná kutatni a növényben, amit jelenleg tár a szeme elé? Csak az képes rá, aki a növény lényegével megismerkedett" – hallhatták a résztvevők Rudolf Steiner gondolatait.

Kulik Zoltán, a Vitafort Zrt. vezérigazgatója ezután azt javasolta, a szakmai nap szimbóluma legyen ez az említett növény. Egy olyan növény, amely vitális, életképes. „Ami ellenáll hónak, fagynak, szárazságnak, nedvességnek, hogy ha a környezeti tényező nagyon

sokszor negatív, akkor is szárba szökken, és ha eltapossák, akkor is megmarad."

A 35. jubileumi év arra is alkalmat adott, hogy a vállalat munkatársai ne csupán a szakmai tervekről, hanem álmaikról is beszámoljanak, a vezérigazgató buzdította is erre a munkatársakat. Koppány György, a társaság tudományos igazgatója álmairól szólva felhívta a figyelmet arra, hogy a jövőkutatók egybehangzó véleménye szerint 20 év múlva az emberiség lélekszáma meghaladja a 9 milliárdot. Ez azt jelenti – tette hozzá –, hogy akkor a jelenlegi élelmiszer szükségletnél 50-60 százalékkal többre lesz szükség. Ezt megtermelni csak nehézségek árán és félő, hogy a Föld tartalékainak a kizsarolása útján lehet – fogalmazott felszólalásában Koppány György. A tudományos igazgató szerint éppen ezért óriási jelentősége van a környezettudatosságnak és a környezettudatos viselkedésnek. Koppány György azt gondolja – és ez az ő álma –, hogy a Vitafort 20 év múlva a jelenlegi környezettudatos álláspontjával, a fejlődés centrikus szemléletével a modern takarmánygyártásnak egy olyan élvonalbeli cége lesz, amelynek nagyon nagy szerepe lesz a környezeti egyensúly megtartásában és az élelmiszerbiztonság biztosításában.

Mint sokan mások, ő is dinamikus, megbízható, hiteles céget és rugalmasan dolgozó kollégákat vizionál a 20 év múlva működő Vitafortnak – mondta el Kucsák István. A Vitafort alapanyag-beszerzési osztályvezetője egy sportpályafutáshoz hasonlította a társaság elmúlt 35 évét és az előtte álló 20 esztendőt. Tourén Mariann, a cég gazdasági vezető helyettese arról beszélt, hogy egy tőkeerős, dinamikusan fejlődő Vitafortot lát 20 év múlva, rengeteg kutatás-fejlesztéssel, innovációval, széles termék- és szolgáltatás skálával, amely a belföldi és külföldi piacokon is megállja a helyét.

A jövőről és az álmokról szóló játékos bevezető ugyan tanúsíthatta, hogy a Vitafortnál mindenkinek van egy álma, ám a 35 éves múlt ismeretében inkább arra gyanakodhattunk, hogy már a cég jövőképéből kaptunk ízelítőt. A Vitafort ugyanis egy olyan cég, ahol az álomból hamarosan projekt lesz. Ezt támasztja alá a cég filozófiája is.

„Felépítettünk egy olyan céget, amelynél nagyon fontos a személy, de nem személyfüggő. Ahol nagyon fontos a csapatszellem, az alkotókészség, az innováció és amely egy organikus fejlődésen ment keresztül" – hívta fel a figyelmet Kulik Zoltán. Hozzátette: nem vásároltak fel cégeket, követeléseket nem vettek meg, nem vontak be külső tőkét, mint sok-sok konkurensük. Egy teljesen más úton haladnak, lépésről-lépésre haladva a partnerekkel. Ennek alapján úgy gondolja – hangsúlyozta a vezérigazgató –, hogy kialakítottak egy olyan partnerhálózatot, amelyben az egyik legnagyobb érték a bizalom és a hit. „Én úgy gondolom, hogy nagyon fontos" – fogalmazott Kulik Zoltán.

A vezérigazgató beszélt arról is, hogy a Vitafort az elmúlt negyed évszázadban 9 százalékról 25 százalékra növelte piaci részesedését. Tavaly 930 ezer tonna készkeverék takarmánnyal egyenértékű terméket állítottak elő, ami az előző évhez képest 70 ezer tonnás növekedés. Emellett az árbevételt csaknem meghétszerezték, a saját tőkéjük pedig megnégyszereződött az említett időszakban. Laborvizsgálataik száma

tízszer annyi lett, tavaly százezer paramétert vizsgált meg két laborjuk, több mint 13 ezer vizsgálat keretében. Vevőik száma is meghaladja már a 700-at, ha a nagyüzemi vevők mellett beleszámolják a bolthálózatos belföldi kisebb vevőket és a külföldi vásárlókat is. A cég tehát nagyon komoly fejlődésen ment keresztül – hangoztatta Kulik Zoltán, aki szólt a fiatalokról is, illetve arról, hogy a Vitafort milyen jelentőséget tulajdonít az ifjú nemzedékek megnyerésének, a szakmai utánpótlás biztosításának. Fogadnak például látogatóba olyan fiatalokat, akik a cég iránt érdeklődnek, s természetesen ösztöndíj-programmal, duális képzéssel is nagyon komolyan támogatják az oktatást.

Arról, hogy a jubiláló vállalat szándékait segíti vagy akadályozza-e a hazai, az európai és általában a világgazdasági környezet, hogy a világ népességének demográfiai folyamataiból adódóan is milyen kihívások elé néz az agrárgazdaság, Popp József, a Debreceni Egyetem egyetemi tanárának a előadásából is képet kaphattak a résztvevők. A szakember felhívta a figyelmet arra, hogy a világ húsfogyasztása kétszer olyan gyorsan nő, mint a népesség. A nemzetközi húskereskedelem is 17 millióról 26 millió tonnára bővült 2000 és 2015 között. A globális hústermelés 73 százaléka sertés- és baromfihús és csak 22 százaléka marha. Popp József beszélt arról is, hogy tavaly a sertéstartók egy része csökkentette a termelést a veszteség csökkentése érdekében, mások szont növelték, a beruházási költségek fedezése és a csökkenő termelési árak kompenzálása céljából. Idén az uniós export további 3 százalékos növekedése várható, az Oroszországba irányuló kivi-

Popp József egyetemi tanár, Debreceni Egyetem:

„Az Európai Unió tíz éves előrejelzése azt mutatja, hogy az EU 28 tagországának összességében szerény mértékű csökkenés következik be a húsfogyasztás tekintetében, az EU 13 új tagországában pedig a húsfogyasztás szerény mértékben nő vagy stagnál. Telített a húspiac, nem esznek már annyi húst az emberek, mint korábban. Öregedő a társadalom is, ami azt jelenti, hogy az emberek inkább több zöldséget és gyümölcsöt fogyasztanak és kevesebb húst általában. Magyarországon szintén csökken a húsfogyasztás, de ez elsősorban a 2009-es pénzügyi-gazdasági válság után következett be. Mivel kevesebb a nettó jövedelem, kevesebbet költenek élelmiszerre is a vásárlók. Magyarországon több millió ember küszködik a mindennapi megélhetéssel. Emellett ritkán fordul elő, hogy két ágazat is olyan krízishelyzetbe kerül, mint amilyenbe most a tej- és a sertéságazat. Mindkét ágazatban 2015-2016-ban 10-20 százalékos termelői árcsökkenés következett be, tehát nagyon sok termelő csak veszteséget tud realizálni. Ennek ellenére a sertéshús és a tej termelése nő globális szinten, az EU-ban és Magyarországon is. Úgy gondolom, a tejszektornak 2016 végéig kell kitartani. A sertéságazatnál nehéz nyomon követni a fejleményeket, mert nőtt ugyan a termelői ár 25-30 százalékkal az elmúlt időszakban, ugyanakkor a raktárak teli vannak magántárolási készletekkel. Amikor utóbbiak piacra kerülnek, ismét csökkenhetnek az árak, tehát azt, hogy mennyire lesz tartós a közelmúlt áremelkedése, nem tudjuk. Az egy főre jutó húsfogyasztás azonban óriási mértékben, 54-100 kilogramm között szóródik az EU tagországain belül. Ez fogyasztási szokás kérdése is, de Magyarországon elsősorban a jövedelmi helyzet miatt csökkent a húsfogyasztás."

tel viszont akkor sem tér vissza a korábbi szintre, ha megszűnik az embargó és az állategészségügyi okok miatt elrendelt importtilalom. Folytatódik továbbá az EU tejtermelésnek bővülése. A sovány tejpor intervenciós, a vaj és sajt magántárolási mennyisége nőtt, a feldolgozók készlete is magas mind Európában, mind az Egyesült Államokban – hívta fel a figyelmet Popp József. Véleménye szerint a második félév előtt nem várható a készletek apadása és a tejtermelés visszaesése: az euró vagy dollár gyengülése pedig elősegíti az exportot és fordítva.

A partnertalálkozón a hagyományos menetrend szerint idén is szekciókban folytatták a munkát az érdeklődők, tudományos és gyakorlatias szempontból górcső alá véve egy-egy szakterületet. A baromfiműhely a területre vonatkozó állat-egészségügyi és állatjóléti kérdésekkel foglalkozott. A szarvasmarha műhely központi témája idén a tejtermelő tehenek energia-ellátása volt. A sertésműhely pedig a tanácsadó előadásoknak „Kocán áll a vásár", avagy a kocában rejlő tartalékok összefoglaló címet adta.

A szűkebben vett szakmai témák mellett az agrárfinanszírozás, -hitelezés kérdései mindenütt felmerültek az egymás közötti diskurzusokban. Volt persze a találkozón banki szakember is, akivel a hitelezési gyakorlat sajátos vetületéről

Kulik Zoltán vezérigazgató, Vitafort Zrt.:

„Az elmúlt két évben számos recessziós folyamat közrejátszik ahhoz, hogy a mai magyar agráriumban élők nehézségként élik meg ezt az időszakot. Hozzá kell tennem, nemcsak Magyarországon, hanem Európában, sőt az egész világon gond van a mezőgazdasági termeléssel. Más időt élünk, mint a kétezres évek utolsó éveiben. Magyarországon most ez fokozottan igaz, hiszen a támogatások sem kedveznek a nagyüzemeknek. Ezeket a helyzeteket túl kell élni, a jövedelmezőségről kell beszélnünk, új gondolkodást kell, hogy érezzen minden nagyüzemi partnerünk. Azért vannak változások is, két hónappal korábban még 25-30 százalékkal alacsonyabb volt a sertésár, ami pillanatok alatt elmozdult felfelé. Az a probléma, hogy ez kiszámíthatatlan. Nem is éreztük, hogy ez a növekedés a sertéshús értékesítési árában benne van. A tej ára azonban sajnos még mindig nagyon alacsony szinten van. Egy globalizált világban élünk és annak a 153-154 millió liter uniós tejtermelés elosztása nagyon fontos. Tudtuk jól, hogy a kvóta kivezetését követően a termelők »szabadjára lesznek engedve« és a termelőnkénti néhány százalékos túltermeléssel óriási többlet is keletkezett az EU-ban. Mivel az EU nettó tej exportőr, ehhez hozzájárul még az orosz embargó kérdése is. Így most tényleg gondban vagyunk, mert a tejtermelését senki nem csökkentette, túltermelés van. Most tehát a többlettermelés levezetése érdekében támogatásokra és exportösztönzésre is szükség van. Ahhoz, hogy azokon a nyitott import piacokon, mint például esetenként Ázsia, India vagy akár Kína, tejporban vagy egyéb tejtermékben exportpiaci lehetőségekhez jussunk. Mi optimisták vagyunk és amikor válság van, amikor negatív szelek fújnak, van aki megszorításokat tesz és van, aki lehetőséget lát a válságban. Mi ilyenek vagyunk, azt gondoljuk, hogy innovatív termékekkel, a partnerek még szorosabb kapcsolatával előre juthatunk. Ugy gondoljuk, hogy most már vannak biztató folyamatok. Említettem, hogy a sertés ára egy kicsit elindult, és az elkövetkező egy-két évben a tej és a baromfi ára is egy kicsit emelkedő tendenciát mutat. Tehát elértük a mélypontot, ezt az évet még ki kell bírnia mindenkinek, de bízunk abban, hogy jövőre már egy növekvő pályáról beszélhetünk."

lehetett beszélgetni. A nemzedékváltás, a folytonosság fenntartása az agráriumban már tavaly is élénk vitatémája volt a Vitafort partnertalálkozójának, ám kiderült: maradtak fontos kérdések a mostani találkozóra is.

Volt egy kevésbé szakmai fórum is – ami tehát látszólag kilógott a sorból –, ám éppen fenti problémák tanúsították időszerűségét. A beszélgetést vezető Forgács Gábor színművész Király Linda énekesnek és Raskó György ismert agrárközgazdásznak nyitott teret, hogy őszintén beszéljenek személyes életük válsághelyzeteiről és a kilábalás, a talpon maradás módszertanáról. Ehhez még egy bohócnak is volt mondandója, az általánosítható tanulságokat pedig Faludi Viktória szakpszichológus, krízisterapeuta összegezte, jó tanácsokkal fűszerezve az elemzést. Mindez persze humorral párosult, meggyőzően bizonyítva, hogy a talpon maradáshoz a jó stratégia mellett jól jön a derűs életszemlélet is. A partnertalálkozó később is jellemző jó hangulatához a kerti partyn nemcsak Király Linda éneklése járult hozzá, hanem a kiváló ételek is, amelyekből mindenki kedvére fogyaszthatott. Nem maradhatott el a Vitafort hagyományos gesztusa sem, azaz a legeredményesebb partnerek elismerése, ezúttal a 35. évforduló jegyében.

A legnagyobb magyar takarmányos cég partnertalálkozóján kiderült, hogy a további esztendők a Vitafort és partnerei számára nem ígérnek kisebb kihívást, mint ami az elmúlt évtizedekben volt. A közös termékút nem lesz sétaút. Sikeres teljesítésére azonban garanciát nyújthat nemcsak a vállalat szakmai minősége, hanem az a szellemiség is, amit az együtt gondolkodók idei találkozója is híven tükrözött.

Raskó György agrárközgazdász, vállalkozó:

„Elég nehéz időszak van a mezőgazdaságban nemcsak Magyarországon, hanem a világ más részein is. Alacsony árak vannak, nem is várható, hogy jelentősebb áremelkedés történjen a következő években. Ez egy agrárvállalkozó számára azt jelenti, hogy meg kell keresnie azokat a tartalékokat, amivel a termelési költségeket csökkenteni tudja. Ez egyértelműen beruházást jelent, tehát olyan technológiát, olyan menedzsment módszereket kell alkalmazni, amivel a költségcsökkentés sikerre vezet. Hiszen egy relatíve alacsony árszinthez kell alkalmazkodnunk most is és a következő években is. A pályázatoknak nem a bonyolultságával van a probléma, hanem a tartalmával, mégpedig a bírálati tartalmára gondolok. Hiszen nagyon sok esetben olyanokért adnak plusz pontot a pályázónak, ami ellentétes az érdekeivel. Hogy konkrét legyek, szinte minden pályázat plusz pontokkal díjazza azt, ha valaki plusz főt foglalkoztat. A helyzet az, hogy most, amikor egy XXI. századi technológiába invesztál valaki, annak akkor van értelme, hogy ha jóval kevesebb munkaerőre lesz a jövőben szüksége. Tehát ezek éppen ellentétes érdekek. Miközben mi például egy ezres sertéstelep megépítésére pályázunk, úgy gondoljuk, hogy a mostani ezres telepen dolgozó 18 fő helyett ott maximum 11-12 főre lesz szükség. Ha ezt őszintén beírjuk a pályázatba, nemhogy plusz pontokat adnak, hanem pontokat vonnak le tőlünk. Általános probléma, tehát az egész Európai Unióra vonatkozik, nemcsak hazánkra, hogy a hatékonyságra, a versenyképesebb termelésre való ösztönzés hátrébb szorult az EU-ban, miközben a világ más részein elképesztő technológiai váltás történik. Elképesztő az az innováció, ami akár az amerikai vagy éppen a dél-amerikai mezőgazdaságban ma napi gyakorlat. Az unió mezőgazdasága emiatt egyre kevésbé lesz versenyképes, miközben elköltött évente közel 60 milliárd eurót agrártámogatásokra, amelyek nagyon-nagyon kis hányada szolgálja csak azt, hogy az unió tagországainak mezőgazdasága világviszonylatban is versenyképessé váljon."

Tresó István agrárüzletág-fejlesztési főosztályvezető, K&H Bank Zrt.:

„A bankok szempontjából a generációváltás alapvetően üzletfolytonossági kérdés. Ez az, ami miatt igyekszünk a generációváltást egyszerűsíteni, elősegíteni, tanácsokkal is ellátva az érintett cégeket. Ma az agráriumban a tulajdonosok jellemzően egyben még a cégek első számú vezetői is. Ahhoz, hogy a tulajdonos korára, egészségére való tekintettel ebből a pozícióból ki tudjon szállni, transzparens működésre van szükség. Mondhatom úgy is, hogy egy követhető működésre, amiben a tulajdonos tényleges tulajdonossá tud válni, tehát képes ellenőrizni a cég működését napi jelenlét nélkül is. Ezt a helyzetet kell tudni megteremteni, ha nincs utód, aki be tud szállni az ő helyére családon belül. Tehát az alkalmazott menedzsment irányába tud elmozdulni vagy kénytelen értékesíteni a céget. Ez a két lehetőség van, amennyiben nincsen belső utódlási lehetőség. A K&H azon túl, hogy az Agrár Klubon belül is elkezdett a generációs kérdéskörrel foglalkozni, önálló rendezvénykört hozott létre a témakörre: a Family Business-t. Ahol igyekszünk a jelenlegi tulajdonos vezetőket és az utódaikat együtt képezni, figyelmüket felhívni dolgokra rendszeres rendezvények keretén belül. Tehát igyekszünk segíteni nekik kiépíteni azt az utódlási lehetőséget és feltételrendszert, amely mentén a cég, a tulajdonosok vagyona tovább tud működni, gyarapodni."

Kulik Zoltán vezérigazgató, Vitafort Zrt.:

„Más a hangulata ma a magyar agrárszakembereknek, mint három-négy évvel ezelőtt és ennek sok összetevője van. Azt is ki kell emelni, hogy egy generációváltás zajlik az iparágunkban, fokozottan. Nagyon fontos, hogy azok a szakemberek, akik most végeznek az egyetemeken, főiskolákon, kedvet érezzenek és jövőpályát lássanak az agráriumban. Fő problémaként azt élem meg, hogy az ágazati gondok miatt sajnos szinte már nincs olyan hét, hogy ne kerülne a látókörünkbe egy-egy sertés- vagy szarvasmarhatelep értékesítésének a gondolata. A tulajdonosok ugyanis nem látják biztosítva, hogy egy cégnek az értéke a közeljövőben megmaradjon vagy esetleg növekedjen. Ez pedig elindíthat egy olyan folyamatot, spirált, amikor egy eladási hullámban sajnos nemcsak magyar, hanem akár külföldi tőke is kerülhet az ágazatba. Hát azért ezt sokan nem szeretnék, mi se."

Vidék Magazin
Az ország magazinja

Kamocsay Ákos 70 éves

ILLATOS FAJTÁK KIRÁLYA

Júniusban töltötte be 70. életévét Kamocsay Ákos, a Hilltop főborásza. A szakember 1997-ben az Év Borásza lett Nagy-Britanniában, 1999-ben Magyarországon lett az Év bortermelője, míg cége 2004-ben megkapta az Év Pincészete elismerést. A jeles alkalomhoz kapcsolódóan június második hétvégéjén zenei-gasztronómiai fesztivált rendeztek „főhadiszállásán", a neszmélyi birtokon.

Írta: Kiss Kornélia
Fotó: PR Corto

Borász- és vendéglátós-generációk nőttek fel Kamocsay Ákos mellett, aki a szakmában mindent elért: a világ egyik legnagyobb borpiacával, az Egyesült Királysággal ismertette meg a magyar illatos fajtákat. Két évtizeddel ezelőtt munkássága miatt az Év bora lett a ködös Albionban „a kimondhatatlan nevű" bor, a Bakonyi Károly által piros traminiből és Irsai Olivérből nemesített cserszegi fűszeres. Kamocsay Londonban, de Magyarországon is volt már az Év Bortermelője, sőt, munkahelye, a Hilltop az Év Pincészete díjat is elnyerte 2004-ben.

Jóllehet korábban is tartottak népszerű fesztiválokat a neszmélyi birtokon, a jeles évfordulóhoz kapcsolódóan nagyszabású, ám mégis személyes zenei-gasztronómiai eseményt szerveztek a Hilltopnál. A Zolbert Jazz & Wine Fest azért is volt különleges, mert a június második hétvégéjén megtartott eseménysorozatot Magyarországon egyedülálló módon a saját nevére vette a fesztivál művészeti vezetője, az elismert szaxofonművész, Zolbert. Ilyesmire Magyarországon még nem volt példa. A kétnapos zenei és gasztronómiai fesztivál Kamocsay Ákos, Zolbert és számos sztárfellépő közreműködésével a bor és a zene viszonyába engedett bepillantást, koncertekkel, pincetúrákkal, gyerekprogramokkal, de esti borozós-zenehallgatós medencepartival és gasztronómiai ínyencségekkel is.

A kerek évfordulóhoz kapcsolódó fesztivál helyszíne a Budapesttől mindössze 75 kilométerre lévő, melegeshegyi Hilltop birtok volt, ahol egyszerre van jelen a nyugateurópai színvonalú infrastruktúra, a Duna közelsége, valamint a minőségi borok és a kiváló gasztronómia. Könnyen lehet, hogy a méltatlanul kevéssé ismert borvidéken hagyomány születik, és Kamocsay Ákos születésnapjának közeledtével, minden év júniusában felpezsdül majd Neszmély kulturális élete.

KAMOCSAY ÁKOS

1946-ban született Veszprémben, 1970-ben végzett a Budapesti Kertészeti Egyetem borászati szakán.
1970-től a Móri Állami Gazdaság palackozó üzemének vezetője, majd főborásza, 1993-tól a Hilltop Neszmély kisebbségi tulajdonosa és főborásza.
1997-ben az Év Borásza Nagy-Britanniában, 1999-ben az Év bortermelője Magyarországon, 2004-ben a Hilltop az Év Pincészete, 2005-ben Kamocsay Ákost a Magyar Köztársasági Érdemérem lovagkeresztjével tüntették ki.
A Hilltop a Neszmélyi Borvidéken 400 hektáron gazdálkodik, a Szekszárdi borvidékhez tartozó Bátaszéken 160 hektárról szüretel szőlőt.
Fia, ifjabb Kamocsay Ákos borászkodik, lánya, Anikó a Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési Intézetben dolgozik, fia révén kétszeres nagypapa.
Szabadidejében teniszezik, illetve balatoni vitorlásán múlatja az időt.

Készül a Nemzeti Borstratégia

CSALÁDI BORÁSZATOK A KISBIRTOKOK MELLETT

A Hegyközségek Nemzeti Tanácsa lassan elkészül a Nemzeti Borstratégiával, miközben a Pannon Bormíves Céh már megírta az ahhoz illesztendő preambulumot. A legismertebb hazai családi borászatokból álló grémium kiáll „az esztelen bürokráciában fuldokló, gazdálkodásukban ellehetetlenülő kisbirtokok" mellett.

Írta: Fazekas Hunor

Nem először futnak neki a hazai bortermelők a Nemzeti Borstratégia megalkotásának. Ez alkalommal azonban azért is bizakodók, mert a kormányzat ígéretet tett az ágazat hosszú távú támogatására. Miközben a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa (HNT) a szakma képviselőivel egyeztet, addig az 1999-ben alapított, mára 34 jó nevű termelőt (köztük több Év Bortermelőjét, így Szepsy Istvánt, Bock Józsefet, Tiffán Edét, Lőrincz Györgyöt, Gere Attilát, Thummerer Vilmost, Dúzsi Tamást, Vida Pétert, Légli Ottót, Frittmann Jánost, Takler Ferencet, Árvay Jánost, Vesztergombi Ferencet) tömörítő Pannon Bormíves Céh a csopaki Jásdi István vezetésével preambulumot írt a megszülető stratégiához.

Ebben az elismert bortermelők nemcsak a kétezer éves kárpát-medencei borászkodás tradícióit említik meg, de nyomatékosan felhívják a figyelmet arra, hogy „hagyományainkkal nemcsak dicsőség, felelősség is jár". A magyar borászok fontosnak tartják a nemzetközi gasztronómiai tendenciákhoz való igazodást, a mértékletes borfogyasztást, valamint, hogy „az ár-, gazdálkodási- és szabályozási viszonyok kiszámíthatók és kiegyensúlyozottak" legyenek.

A gazdasági döntéshozók figyelmét arra is felhívják, hogy a szőlőművelésbe gyorsan bevonható nagyszámú képzetlen munkaerő, ugyanakkor a minőségi turizmust is fellendítheti a minőségi borok, borvidékek megfelelő pozicionálása. A céh tagjai azt sem rejtik véka alá, hogy „az elmúlt két évtized sikerei, a kiemelkedően jól működő birtokok, jól sikerült borok" mellett „sokszor lehetetlenül alacsonyak a szőlő árak", s „esztelen bürokráciában fuldokló, gazdálkodásukban ellehetetlenülő kisbirtokok, országosan csökkenő szőlőterületek" vannak, és „szervezetlen a termelés és a piac", miáltal „az ágazat minden szeletében megújulásra szorul".

Az egyik legrangosabb hazai borverseny, a Magyar Bormustra egyik szervezőjeként, a kereszttel ellátott szőlőfürtös logója miatt sokak által ismert céh vezetői szerint „az újjászületés csak abban az esetben lehetséges, ha a törvények és szabályok egyértelműen a minőségre ösztönöznek, ha az árak és a piaci viszonyok lehetővé teszik a megújulást és a megélhetést – úgy a kutatásban és az oktatásban, a szaporítóanyag- és szőlő-termelésben, mint – a borászatban, borkereskedelemben és borturizmusban." A céh vezetői bizakodnak: ha valóban sikerül a minőségi bortermelést támogatni, úgy megállítható a magyar borvidéken a szőlőtőkék kivágása, és új exportpiacok nyílhatnak meg a hazai termelők előtt.

Vidék Magazin
Az ország magazinja

Ösztöndíjjal Amerikába

AGCO FUSE TANULMÁNYI LABOR GÖDÖLLŐN

A gödöllői Szent István Egyetem, Gépészmérnöki Karán az AXIÁL Kft. és a Fendt erőgépeket gyártó AGCO cég jóvoltából új tanulmányi labort adtak át. Innét egy diák eljuthat Amerikába, az AGCO kansasi központjába egy éves gyakorlatra.

Írta: Kiss Kornélia

A Szent István Egyetem intézmény szenátusa tiszteletbeli doktori címet adományozott Martin H. Richenhagennek, az AGCO elnök-vezérigazgatójának, aki az AGCO FUSE Tanulmányi Labor átadására érkezett Magyarországra.

Az egyetem Mérnökinformatikai Központjában zajlott hivatalos átadón számos hallgató, valamint Prof. Martin H. Richenhagen, az AGCO elnök-vezérigazgatója mellett jelen volt Dr. Tőzsér János rektor, Dr. Szabó István rektor-helyettes és Harsányi Zsolt, az AXIÁL Kft. tulajdonos-ügyvezetője is.

Martin H. Richenhagen beszédében elmondta, hogy évente több mint 350 millió dollárt költenek technikai fejlesztésre, ezáltal is elősegítve a szakma modernizációját. Az elnök-vezérigazgató a továbbiakban egy igazán különleges ajánlatot is tett a hallgatóknak. Eszerint, a dékán ajánlásával egy diák lehetőséget kap, hogy ösztöndíjjal eljusson Amerikába, az AGCO kansasi központjába, ahol exkluzív körülmények között töltheti el az egy éves gyakorlatát.

Harsányi Zsolt kiemelte, hogy a jó szakemberekre itthon is remek karrierlehetőségek várnak, és ebben az AXIÁL Kft. is aktív segítséget nyújt. Minden évben érkeznek diákok Gödöllőről, akik a cégnél töltik a gyakorlati idejüket. Nem ritka az sem, hogy a tanulmányaik befejeztével maradnak a vállalkozásnál, és csatlakoznak a több száz főt számláló szakembergárdához.

A frissen átadott laborban kiépítették egy Fendt 900-as traktor és egy hatsoros vetőgépből álló gépkapcsolat komplett GPS-alapú automata kormányzás rendszerét, továbbá a 900-as teljes Variocentere (terminál, kezelőszervek), valamint vezetőfülkéjének elektronikája is táblára szerelve be lett mutatva. Ezzel a felszereléssel minden szimulálható, amit egy gépkezelő használ: a traktor működtetésétől kezdve, a munkafolyamatok dokumentálásán át, egészen az automata kormányzásig. Emellett beüzemeltek még hat számítógépet és egy projektort. A számítógéppel lehetőség nyílik rácsatlakozni a terminálra, majd kivetíteni annak képét a vászonra.

Tojást venni kilóra

A KERESKEDŐKNEK IS BE KELL TARTANIUK A SZABÁLYOKAT

Súlyos zavarokat okoz a magyar tojáspiacon az árletörő hatású, sokszor ellenőrizetlen tojásimport – ezt erősítette meg egy felmérés is. A Magyar Tojóhibrid-tenyésztők és Tojástermelők Szövetsége szerint az elektronikus közúti áruforgalom ellenőrző rendszer jó eszköz az illegális tojásszállítmányok egy részének kiszűrésűre, de a tojásszektor kifehérítéséhez és az import látványos visszaszorításához másra is szükség lenne.

Írta: Czinka Emese

Eredményesnek tartja a tavaly bevezetett elektronikus közúti áruforgalom ellenőrző rendszer (EKÁER) működését a Magyar Tojóhibrid-tenyésztők és Tojástermelők Szövetsége (Tojásszövetség), mert az eddigi tapasztalatok azt bizonyítják, hogy az EKÁER több ismeretlen eredetű, illegális szállítmányt szűrt ki a tojáspiacon is. A rendszer ugyanakkor rávilágít arra, hogy továbbra is jelentős mennyiségű importtojás érkezik Magyarországra, zavart okozva a hazai tojásszektorban.

Az Agrárgazdasági Kutató Intézet (AKI) 200 kiskereskedelmi egységre és csaknem 400 ezer étkezési tojásra kiterjedt reprezentatív felmérése megállapította, hogy az importtojások mintegy 70 százaléka a kisméretű – úgynevezett S és S/M jelölésű – kategóriába tartozik. Ez az a tojásméret, amelyet az EU-ban korábban csak feldolgozási célokra hasznosítottak, és az unió nagy részében étkezési tojásként ma is eladhatatlan. A magyar piacon megjelenő, sokszor irreálisan olcsó tételek viszont maximálisan alkalmasak arra, hogy a hazai tojástermelői árakat letörjék.

További probléma, hogy az AKI tanulmánya szerint a magyar kiskereskedelmi forgalomban 14 százalékot ér el a hazainak nevezett, kisméretű – jórészt S-jelölésű – tojások aránya. Ez az adat nem felel meg a tojástermelés biológiai sajátosságainak, mert a tyúkállományok egész életükben csak 5-6 százalékban termelnek ilyen kisméretű tojásokat. Ezért fennáll a gyanú, hogy az importált S-jelölésű tojások jelentős részben átcsomagolva, magyar termékként jelennek meg a boltokban.

A Tojásszövetség már korábban jelezte, hogy az irreálisan olcsó és jórészt ellenőrizetlen tojásimportot úgy lehetne visszaszorítani, ha a tojásértékesítésre vonatkozó, 27 százalékos áfakulcs 5 százalékra csökkenne. Más ágazatok – elsősorban a sertésszektor – pozitív tapasztalatai igazolják, hogy az áfamérséklés tisztítja a piacot, a tojásszektor esetében pedig jelentős költségvetési bevételkieséssel sem kellene számolni. A tojás áfájának a kulcsa be is fog kerülni az 5 százalékos, kedvezményes áfakörbe 2017-től.

További komoly előrelépést hozhatna ugyanakkor, ha a kereskedők az előírások szerint tüntetnék fel a tojásárakat az üzletekben. A magyar szabályozás a Baromfi Termék Tanács (BTT) kezdeményezésére 2014 óta kötelezővé teszi, hogy a darabonkénti ár mellett a kilogrammra vetített árat is meg kell jeleníteni. Az előírások szerint a kilós ár mérete ma legfeljebb 20 százalékkal lehet kisebb a darabonkénti egységárnál, de az AKI felmérése is rávilágított arra, hogy a kereskedők sok helyen a kilónkénti árat egyáltalán nem, vagy jóval kisebb méretben írják ki.

A kilónkénti ár feltüntetése azt célozza, hogy a fogyasztók tojásvásárláskor jó döntéseket hozhassanak. Különösen fontos lehet a megfelelően kiírt kilónkénti ár a kisméretű importtojásoknál, mivel ezek darabonkénti ára sokszor csak első látásra tűnhet olcsóbbnak. Kilogrammra vetítve ugyanis bebizonyosodhat, hogy a fogyasztók valójában drágábban vásárolnak, mintha ugyanakkora tömegű, nagyobb méretű magyar tojást vennének. Ezért a Tojásszövetség a jelenlegi árfeltüntetési előírások hatékonyabb betartatását sürgeti, illetve a fogyasztók még jobb tájékozódása érdekében további szabályozási változtatásokat is kezdeményez. A tojás kilogrammonkénti jelölése kapcsán pedig már el is készült a rendelettervezet.

Vidék Magazin
Az ország magazinja

Amire az utasoknak ügyelniük kell

HASZNOS TIPPEK A REPÜLŐJEGYEK ONLINE KIVÁLASZTÁSÁHOZ

Ahhoz, hogy nyaralás közben ne érjen kellemetlen meglepetés, nem árt előre felkészülni, tájékozódni, milyen jogaink is vannak, ha a légitársaságoktól kapott szolgáltatás nem az elvárt színvonalú. Sok esetben ugyanis, kellő körültekintéssel, a problémák elkerülhetőek lennének.

Írta: Németh Jenő

Úti céljuk eléréséhez egyre többen választják a légi közlekedést, mint gyors, valamint – a fapadosok megjelenésének köszönhetően – olcsó utazási formát és hozzá az online megrendelést. Kevesen tudják, hogy az online megrendelt repülőjegyeket nem lehet visszamondani 14 napon belül és ennek lehetőségét – ha ez egyáltalán adott – csak a légifuvarozó biztosítja önnön vállalása alapján az üzletszabályzatában. A Fogyasztóvédők Országos Egyesülete (FOE) sorra vette a leggyakrabban felmerülő kérdéseket.

Különleges jogok illetik ugyanis meg például azokat az utasokat, akik az Európai Unió valamely tagállama területén található repülőtérről indulnak vagy ha olyan repülőtérre indulnak, amely az EU valamely tagállamának területén található. (Utóbbi esetben akkor, ha az adott légitársaság olyan működési engedély birtokában van, melyet egy európai uniós tagállam adott ki.)

–Milyen jogai vannak például az utazónak, ha a légitársaság visszautasította a beszállását?

- A vonatkozó 261/2004 EK rendelet szerint amennyiben egy üzemeltető indokoltan arra számít, hogy (például azért, mert több jegyet adott el egy járatra) el fog utasítani beszállásokat, köteles először önként jelentkezőket keresni, akik előnyökért cserébe lemondanak helyfoglalásukról. Nekik is köteles a járattörlés esetére szóló segítségnyújtást és kompenzációt biztosítani. Amennyiben nincs elég önként jelentkező, abban az esetben utasíthatja el az utasok akarata ellenére a beszállást, természetesen csak a megfelelő kompenzáció ellenében. Ez a kompenzáció lehet kártalanítás, ellátás igénylése, végső soron pedig, ha az utazás okafogyottá vált a beszállás megtagadása miatt, akkor a jegy összegének visszatérítése.

–Mit tehet az utas, ha törlik azt a járatot, amelyre jegyet vásárolt?

- A vonatkozó jogszabályok alapján a légitársaság köteles hét napon belül a jegyár visszatérítésére vagy az eredetihez hasonló útvonalon eljuttatni az utast az eredeti úti céljára. Emellett a légitársaságok kötelesek ellátni az utasokat, azaz élelmiszert és üdítőket, kommu-

nikációs eszközöket (internet, telefon) rendelkezésükre bocsátani, továbbá szükség esetén szállodai elhelyezést és transzfert biztosítani a számukra. Abban az esetben, ha a törlés az indulási időpontot megelőző két hétben történt – és a járat törlése a légitársaságnak róható fel – a légitársaság köteles kártérítést fizetni, melynek összege az út hosszától függően változik, de akár a 600 eurót is elérheti. Ennek a megfizetése alól csak akkor mentesül a légitársaság, ha bizonyítja, hogy a járattörlést olyan rendkívüli körülmények okozták, melyeket minden ésszerű intézkedés ellenére sem lehetett volna elkerülni.

– Milyen jogok illetik az utazót járatkésés esetén?

- Az egyik leggyakoribb probléma, amivel az utasok szembesülhetnek, a járatkésés. Ebben az esetben is különféle jogok illethetik meg őket, attól függően, hogy milyen hosszú útvonalon repülnének, illetve hány órás késésről van szó. A késés időtartamának minimum két órának kell lennie; a légitársaság köteles ellátást, és amennyiben az indulás időpontja – ésszerű számítás szerint – a korábbi bejelentett indulását követő nap, szállást nyújtani. A kártalanításhoz való jog egyebekben már akkor is megilleti az utasokat, ha három vagy több órás késéssel kell számolniuk. Ha pedig a késés eléri az öt órás időtartamot, a jegy ára is visszakövetelhetővé válik.

– Mire figyeljenek még a fogyasztók?

- Pár további hasznos tipp:

1. Vegyék figyelembe a repülőjegy internetes megvásárlásánál, hogy arra nem vonatkozik a 14 napos korlátlan meggondolási lehetőség (azaz a 14 napos indokolás nélküli elállási jog).

2. Jegyvásárlás előtt gondosan olvassák el a megrendeléskor rendelkezésükre bocsátott szerződési feltételeket. Az interneten is tájékozódjanak az adott légitársaság szerződéses feltételeiről.

3. Ha nem kapnak egyértelmű írásos tájékoztatást, akkor akár telefonon vagy e-mailen kérdezzenek a feltételekről és mentsék le a kapott válaszokat a későbbi bizonyíthatóság érdekében.

4. A légitársaságok kártalanítási felelőssége kiterjed minden olyan szolgáltatásra is, melyet a fogyasztó előre kifizetett, de önhibáján kívül nem tudott igénybe venni: például ha nem vehette igénybe az elsőbbségi beszállást, vagy az egymás mellé kért ülőhelyet.

5. Fontos, hogy a beszállókártyán szereplő nevünk egyezzen meg teljesen a személyazonosító okmányon szereplő névvel. Mindig figyeljük az okmányaink lejárati idejét. Egy későn észrevett lejárt útlevél komoly bosszúságot tud okozni.

6. Nézzünk utána, az adott légitársaság elfogadja-e, hogy valamilyen technikai eszközön mutassuk be a beszállókártyánkat, mielőtt ezt a megoldást választanánk. Győződjünk meg arról is, hogy az úti okmányt (például személyi igazolványt), amellyel utazni kívánunk, valóban használhatjuk-e utazásra a célországba.

7. A légitársaság megteheti azt, hogy biztosítja mégis a lemondás lehetőségét, de ahhoz külön feltételeket szabhat és adott esetben azt díjhoz vagy például iratok (például halotti anyakönyvi kivonat, kórházi zárójelentés, rendőrségi feljelentés, stb.) beküldéséhez kötheti.

Ha nyár, Visegrád!

JUBILEUMI PROGRAM A NYÁR LEGNAGYOBB, XXXII. TÖRTÉNELMI FESZTIVÁLJÁN

A modern kori Visegrádi Együttműködés aláírásának 25. évfordulója alkalmából különleges műsorral várta a középkori történelem és kultúra iránt érdeklődő magyar és külföldi vendégeket a régió legjelentősebb, immár harmickettedik alkalommal megtartott szabadtéri hagyományőrző fesztiválja.

Írta: Ungvárnémeti Tóth László
Fotó: Vidék Magazin

Július második hétvégéjén harminckettedik alkalommal rendezték meg az 1335-ös hármas királytalálkozónak emléket állító Visegrádi Nemzetközi Palotajátékokat. A háromnapos történelmi hagyományőrző és kulturális fesztivál elsősorban a magyar és közép-európai történelemben kiemelkedő XIV.-XV. századot mutatja be egyedülállóan hiteles és hangulatos történelmi környezetben.

A rendezvény központi elemét ezúttal is a külön belépőjeggyel látogatható nemzetközi lovagi tornák adták, melyekre a három nap alatt tizenegy alkalommal került sor. A nézők három, különböző felépítésű, időtartamú és árú műsor közül választhattak (Kázmér lengyel király lovagi tornája, Károly Róbert magyar király lovagi tornája, János cseh király lovagi tornája). A lovagi tornákat a XIV. századi események eredeti helyszínén, a Királyi Palota lovagi torna pályáján kísérhették figyelemmel a látogatók. Idén újra a fellépők között volt Kassai Lajos lovasíjász világbajnok, aki a modern kori lovasíjászat megteremtője, s rajta kívül is számos színvonalas produkciót láthatott a közönség.

A rendezvény törzsprogramját képező lovagi tornák, bajvívó és solymászbemutatók, régizenei koncertek és kézműves vásár mellett számos újdonság is várta az érdeklődőket. Az idei műsor egyik legérdekesebb kiegészítő programjának bizonyult a Magyar Nemzeti Múzeum Mátyás Király Múzeumának reneszánsz konyhája, amely a kísérleti régészet eszköztárának felhasználásával a középkorban élt emberek étkezési kultúráját mutatta be. A hajdanán Mátyás király konyhájául szolgáló helyiségben tartott középkori „főzőshow" keretében szakavatott régészek készítették el az ételeket korabeli konyhai eszközök segítségével, hiteles forrásból származó, több száz éves receptúrák felhasználásával.

„Európa egyik legnagyobb középkori történelmi fesztiválja számára az emlékév és a kapcsolódó programsorozat remek lehetőség, hogy nemzetközi szinten is ráirányítsa a figyelmet a magyar, és egyben az európai kultúra legfontosabb történelmi értékeire" – mondta el Cseke László, a Pro Visegrád Kulturális Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Kft. vezetője. „Ugyanakkor

fontosnak tartjuk kiemelni, hogy a Visegrádi Nemzetközi Palotajátékok ma már nem csupán egy történelmi időket felelevenítő hagyományőrző fesztivál, hanem egy sokoldalú, nemzetközi kulturális és szabadidős rendezvény, amely az összes érzékszerv számára megtapasztalhatóvá teszi a 600 évvel ezelőtti élet számos aspektusát."

A Királyi Borudvar pénteken és szombaton a napi nyitva tartás mellett esti koncertekkel várta vendégeit a palota alsó fogadóudvarán; pénteken és szombaton éjjel két óráig, vasárnap pedig este hét óráig. A látogatók megkóstolhatták a történelmi Magyarország legkiválóbb borait és együtt lakomázhattak a királyokkal. A Királyi Palota és a Fő utca környékén a kirakodó vásárt és középkori mesterségek bemutatóját láthatták az érdeklődők, a vásári forgatagban pedig utcazenészek, komédiások és középkori életképek szórakoztatták a nagyérdeműt. A fesztiválon Bíró Szabolcs író, a Szent György Lovagrend tagja dedikált.

A koncerteket, tánc- és bábbemutatókat, vásári komédiákat, a Királyi Palota és a Salamon-torony kiállításait, a gyönyörű díszkutakat, a hercegi lakosztályt, a Királyi Borudvart és a hozzá kapcsolódó programokat, valamint a kézműves vásárt az idei évtől bevezetett napi belépővel lehetett megtekinteni. A belépés a rendezvény területére 14 éves kor alatt ingyenes volt, 14 éves kor felett 1000 forint naponta. A jegyeket és bérleteket online, vagy a helyszínen lehetett megvásárolni. Az internetes elővétel esetén kedvezmények voltak.

Az ország egyik legegyedibb szabadtéri kulturális programja nemzetközi szinten is fontos szerepet tölt be a középkori hagyományőrzéssel foglalkozó csoportok életében. A több száz magyarországi szereplő mellett a külföldi, valamint a határon túli magyarlakta területekről érkező fellépők száma is évről-évre nő: Lengyelországból, Csehországból, Szlovákiából, Olaszországból, Németországból, Szerbiából, Szlovéniából, Ausztriából, Erdélyből és Oroszországból érkeztek hagyományőrző csoportok.

Az évente 30-50 ezer látogatót vonzó fesztivál 2009-ben felvételt nyert a Történelmi Játékok Nemzetközi Szövetségébe. Tavaly pedig EFFE Label (Europe for Festivals, Festivals for Europe) minősítést kapott az Európai Unió legfontosabb kulturális és művészeti eseményeket összefogó intézményétől, az Európai Fesztivál Szövetségtől.

Ha nyár tehát, akkor irány Visegrád! A magával ragadó fesztivál jövőre is várja a látogatókat.

KÖZÉLET
GAZDASÁG
ÜZLET

LEGYEN ELŐFIZETŐNK!

ÉRTÉKELJE
VELÜNK
A HÍREKET!

A DÖNTÉSHOZÓK LAPJA!

MEGRENDELŐLAP

Előfizetésben megrendelem a Vidék Magazin/Country Magazine c. lapot ☐ példányban.

Előfizetési díj egy évre: 20.000,- Ft (áfával együtt)

Fizethető banki átutalással.

Bankszámla száma: **10103874-48192600-01004003**

A megrendelőlapot a következő postacímen várjuk:
NEWSPAPERS, 1580 Budapest, Pf: 176.

Elküldhető beszkennelve, e-mailen is:
videkmagazin@gmail.com

A magazin megrendelhető e-mailen is vagy telefonon:
+36-70-420-3456

Megrendelő (fizető): .....

.....

Cím: .....

Telefon: .....

Kézbesítési cím: .....

.....

aláírás

CIVIL RÁDIÓ FM98

BUDAPEST

A Civil Rádió érdeklődő

A Civil Rádió azokhoz szól, akik szintén érdeklődnek környezetük iránt, akik szeretnék megismerni és megérteni a környező világ eseményeit, folyamatait, mozgató rugóit. Azokhoz szól, akik nem ijednek meg a különböző véleményektől, a sokféle megközelítéstől, akik nyitottak az eltérő álláspontokra, akik szeretnek elgondolkodni az ellentétes érveken is, Azokhoz szól, akik kedvet éreznek szellemi energiát fektetni különös világok, arcok, gondolatok és különös zenék megismerésébe.

A Civil Rádió kíváncsi

Munkájában nem elégszik meg a felületes véleményekkel, nem nyugszik bele a félmegoldásokba, szeretné megmutatni a világot olyannak, amilyen: érdekesnek, bonyolultnak, sokszínűnek. A Civil Rádió keveset beszél a napi hatalmi politikáról, viszont sokszor ad hangot a helyi véleményeknek, az állampolgári, a civil megközelítésnek.

A Civil Rádió nyitott

A Civil Rádió műsorait olyan önkéntesek készítik, akik egyébként az élet más területein dolgoznak. A Civil Rádió szívesen látja és várja azokat, akik úgy érzik, van mondanivalójuk a világról, szeretnék kipróbálni magukat rádiósként.

Keresse és hallgassa műsorainkat Budapesten és környékén az FM98-on, illetve a világ bármely pontján a *www.civilradio.hu* weboldalon keresztül.